

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَكُمْ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ مَا اكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١﴾ لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بِنَفْسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُبِينٌ ﴿١٢﴾ لَوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشُّهَدَاءِ فَأُولَئِكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٣﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾ إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِالسِّنِّتِ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّئًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَنَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾ يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾ وَيُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَعُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٢٠﴾

۱۱. جَاءُوا بِ... : ... را مطرح کردند -
الْإِفْكِ : آن تهمت بزرگ - عُصْبَةٌ :
گروهی سازمان یافته - لَا تَحْسَبُوهُ : آن را
نپندارید - امْرِئٌ : مردی - الْإِثْمُ : گناه -
تَوَلَّى : برعهده داشته است - كِبْرَهُ :
قسمت عمده آن (فتنه)

۱۲. لَوْلَا ... ظَنَّ ... بِنَفْسِهِمْ خَيْرًا : چرا
به خودشان گمان نیک بردند؟ -
سَمِعْتُمُوهُ : آن را شنیدید - قالوا : در
اصل : لَوْلَا ... قالوا : چرا نگفتند؟ - إِفْكٌ :
تهمتی

۱۳. لَوْلَا جَاءُوا ... بِ... : چرا ... نیاوردند؟ -
أَرْبَعَةَ شُهَدَاءَ : چهار شاهد - فَإِذْ لَمْ
يَأْتُوا بِ... : پس حالا که ... را نیاوردند -
الْكَاذِبُونَ : دروغگویان

۱۴. لَمَسَّكُمْ : حتماً به شما می‌رسید - فِيمَا
أَفَضْتُمْ فِيهِ : به خاطر آن (شایعه‌ای) که
به آن پرداختید

۱۵. تَلَقَّوْنَهُ بِالسِّنِّتِ : آن را زبان به زبان گرفته و نقل می‌کردید - تَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ : بر دهان‌هایتان جاری
می‌کردید - تَحْسَبُونَهُ هَيِّئًا : آن را کوچک و سبک می‌پنداشتید

۱۶. لَوْلَا ... قُلْتُمْ : چرا نگفتید؟ - سَمِعْتُمُوهُ : رک : ۱۲ - مَا يَكُونُ لَنَا : ما حق نداریم - أَنْ نَتَكَلَّمَ : که سخن بگوییم -
بهذا : در این باره - سُبْحَنَكَ : تو منزهی

۱۷. يَعِظُكُمُ : شما را پند می‌دهد - أَنْ تَعُودُوا : که برنگردید
۱۸. يُبَيِّنُ : آشکار می‌کند

۱۹. يُحِبُّونَ : دوست دارند - أَنْ تَشِيعَ : که شایع شود - الْفَاحِشَةُ : کار بسیار زشت - فِي : در میان
۲۰. رَعُوفٌ : دلسوز

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢١﴾ وَلَا يَأْكُلِ أُولُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُوتُوا أُولَى الْقُرْبَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٢﴾﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لُعِنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾ يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ يَوْمَئِذٍ يُؤْفِكُهُمُ اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ﴿٢٥﴾﴾ الْحَبِيثَاتُ لِلْحَبِيثِينَ وَالْحَبِيثُونَ لِلْحَبِيثَاتِ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ أُولَٰئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٢٦﴾﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾﴾

۲۱. لَا تَتَّبِعُوا : پیروی نکنید - خُطُوَاتِ :

گام‌ها - مَا زَكَا : پاکیزه نمی‌شد - يُزَكِّي :

پاکیزه می‌گرداند - سَمِيعٌ : همیشه شنوا

۲۲. لَا يَأْكُلِ : نباید کوتاهی کند - أُولُوا

الْفَضْلِ ... وَالسَّعَةِ : صاحبان برتری و

وسعت (مالی) - أَنْ يُوتُوا : که بدهند -

أُولَى الْقُرْبَىٰ : نزدیکان - الْمَسْكِينِ :

بینوایان - وَلْيَعْفُوا : (و + لِيَعْفُوا) و باید

درگذرند - وَلْيَصْفَحُوا : (و + لِيَصْفَحُوا)

و باید گذشت کنند - لَا تُحِبُّونَ : دوست

ندارید - أَنْ يَغْفِرَ ... لَكُمْ : که شما را

بیامزد

۲۳. يَوْمَئِذٍ : نسبت زنا می‌دهند -

الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ : زنان پاک دامن

بی‌خبر (از گناه)

۲۴. تَشْهَدُ : گواهی می‌دهد - عَلَيْهِم : بر

ضدشان - أَلْسِنَتُهُمْ : زبان‌هایشان -

أَرْجُلُهُمْ : پاهایشان

۲۵. يُؤْفِكُهُم : به طور کامل می‌دهد - دِينَهُمُ الْحَقَّ : جزای شایسته‌شان

۲۶. الْحَبِيثَاتُ : زنان ناپاک - الْحَبِيثِينَ : مردان ناپاک - الطَّيِّبَاتُ : زنان پاک - الطَّيِّبِينَ : مردان پاک - أُولَٰئِكَ

مُبَرَّءُونَ : آنان مبرا و پاک هستند - مِمَّا : من + ما - مَغْفِرَةٌ : آمرزشی - كَرِيمٌ : والا، پسندیده

۲۷. بُيُوتًا : خانه‌هایی - حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا : تا اینکه اجازه بگیرید - تَسَلِّمُوا : سلام کنید - أَهْلِهَا : اهل آن (خانه) -

خَيْرٌ : بهتر - تَذَكَّرُونَ : متذکر شوید (پند گیرید)

۲۸. **إِنْ لَمْ تَجِدُوا** : اگر نیابید - **حَتَّى يُؤْذَنَ** :

تا اجازه داده شود - **إِنْ قِيلَ** : اگر گفته

شود - **ارْجِعُوا** : بازگردید - **أَزْكَى** :

پاکیزه تر

۲۹. **جُنَاحٌ** : گناهی - **بُيُوتًا** : خانه‌هایی -

مَتَاعٌ : بهره‌مندی - **تُبَدُونَ** : آشکار

می کنید - **تَكْتُمُونَ** : پنهان می کنید

۳۰. **يَقْضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ** : چشمانشان را

از (نامحرمان) فروبندند - **يَحْفَظُوا** :

بپوشانند - **فُرُوجَهُمْ** : عورت‌هایشان -

أَزْكَى : رک : ۲۸ - **خَبِيرٌ** : آگاه - **يَصْنَعُونَ** :

انجام می دهند

۳۱. **يَقْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِمْ** : رک : ۳۰ -

يَحْفَظْنَ : رک : ۳۰ - **فُرُوجَهُنَّ** : رک : ۳۰ -

لَا يُبْدِينَ : آشکار نکنند - **ظَهَرَ** : آشکار

است - **وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ** : و باید

روسی‌هایشان را بیندازند - **جُبُوبِهِنَّ** :

فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّى يُؤْذَنَ لَكُمْ
وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَى لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا
غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا
تَكْتُمُونَ ﴿٢٩﴾ قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ
وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا
يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَعْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ
وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا
وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا
لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ
بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنَى إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنَى أَخَوَاتِهِنَّ
أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمُنُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولَى
الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ
النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ
وَتَوْبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣١﴾

سینه‌هایشان - **بُعُولَتِهِنَّ** : شوهرانشان - **أَبْنَائِهِنَّ** : پسرانشان - **إِخْوَانِهِنَّ** : برادرانشان - **بَنَى** : پسران - **أَخَوَاتِهِنَّ** :

خواهرانشان - **نِسَائِهِنَّ** : زنان (هم دین) خودشان - **مَا مَلَكَتْ أَيْمُنُهُنَّ** : کنیزانشان - **التَّابِعِينَ** ... **مِنَ الرِّجَالِ** : مردان

(عقب‌مانده) تابع خانواده - **غَيْرِ أُولَى الإِرْبَةِ** : بدون شهوت جنسی - **لَمْ يَظْهَرُوا** : آگاهی ندارند - **عَوْرَاتِ** : زشتی‌ها

(مسایل جنسی) - **لَا يَضْرِبْنَ** : (بر زمین) نکوبند - **بِأَرْجُلِهِنَّ** : با پاهایشان - **يُخْفِينَ** : پنهان می کنند - **تَوْبُوا** : توبه کنید -

تُفْلِحُونَ : رستگار شوید

۳۲. **أَنكِحُوا** : همسر دهید - **الْأَيْمَى** :

افراد مجرد - **الصَّالِحِينَ** : افراد شایسته

(ازدواج) - **عِبَادُكُمْ** : غلامانتان - **إِمَانِكُمْ** :

کنیزانتان - **يُعْنِيهِمْ** : آنان را بی نیاز می کند -

وَاسِعٌ : گشایشگر

۳۳. **وَلَيْسَتَعْفِفُ** : (و + لَيْسَتَعْفِفُ) و باید

خوشتن داری کنند - **لَا يَجِدُونَ** : پیدا

نمی کنند - **نِكَاحًا** : (امکان) ازدواج - **حَقِّ**

يُعْنِيهِمْ : رک : ۳۲ - **يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ** :

خواستار قرارداد (برای آزادی) هستند -

بِمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ : کنیزان و غلامانتان -

كُتِبَ لَهُمْ : با آنان قرارداد بنماید - **خَيْرًا** :

شایستگی - **ءَاتَوْهُمْ** : به آنان بدهید -

لَا تُكْرِهُوا : مجبور نکنید - **فَتَيَاتِكُمْ** :

کنیزان جوانتان - **الْبِغَاءُ** : زنا - **إِنْ أَرَدَنْ** :

اگر بطلبند - **تَحْصِنًا** : پاکدامنی - **لِتَبْتَغُوا** :

وَأَنكِحُوا الْاَيْمَى مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ
إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُعْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ
(۳۲) وَلَيْسَتَعْفِفُ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّى يُعْنِيَهُمُ اللَّهُ
مِنْ فَضْلِهِ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ
فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا وَءَاتَوْهُمْ مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِي
ءَاتَاكُمْ وَلَا تُكْرِهُوا فَتَيَاتِكُمْ عَلَى الْبِغَاءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا لَتَبْتَغُوا
عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَنْ يُكْرِهْنَهُنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ
غَفُورٌ رَحِيمٌ (۳۳) وَلَقَدْ أَنزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا
مِّنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ (۳۴) اللَّهُ نُورُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ
فِي زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِن شَجَرَةٍ مُّبَرَكَةٍ
زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضَيُّءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ
نَارٌ نُّورٌ عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ
الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ (۳۵) فِي بُيُوتٍ إِذْنُ اللَّهِ
أَنْ تَرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ (۳۶)

تا طلب کنید - **عَرَضَ** : سرمایه ناپایدار

۳۴. **خَلَوْا** : (دورانشان) گذشته است

۳۵. **مِشْكَاةٍ** : چراغدان، محفظه‌ای که چراغ را برای جلوگیری از نفوذ باد در آن قرار می دهند - **مِصْبَاحٌ** : چراغی -

زُجَاجَةٍ : حبابی شیشه‌ای - **كَوْكَبٌ** : ستاره‌ای - **دُرِّيٌّ** : درخشان - **يُوقَدُ** : افروخته می شود - **شَجَرَةٍ** : درخت - **يَكَادُ** :

نزدیک است - **زَيْتُهَا** : روغنش - **يُضَيُّءُ** : شعله‌ور شود - **وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ** : هرچند به او نرسد

۳۶. **بُيُوتٍ** : خانه‌هایی - **أَنْ تَرْفَعَ** : که (نام و مقام و بنای آن‌ها) بالا برده شود - **يُذْكَرُ** : یاد شود - **يُسَبِّحُ** : او را تسبیح

می کنند - **بِالْغُدُوِّ** : در صبحگاه - **الْآصَالِ** : شامگاه

رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ
وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴿٣٧﴾
لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ
يَرْزُقُ مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ
كَسْرَابٍ بَقِيَعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْثَانُ مَاءً حَلًّا إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ
شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهُ عِنْدَهُ فَوْقَهُ حِسَابَهُ ۗ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾
أَوْ كَظُلُمٍ فِي بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ
سَحَابٌ ۚ ظُلُمَتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكْدِيرْهَا ۗ
وَمَن لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ ﴿٤٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ
يُسَبِّحُ لَهُ مَن فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَافَّاتٍ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ
صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾ وَاللَّهُ مُلْكُ
السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٤٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزِيحُ
سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِن
خِلَالِهِ ۚ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مِن جِبَالٍ فِيهَا مِن بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَن
يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَن مَّن يَشَاءُ يَكَاذِبُونَ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ ﴿٤٣﴾

۳۷. رِجَالٌ : مردانی - لَا تُلْهِيهِمْ : آنان را غافل نمی کند - تِجَارَةٌ : معامله ای - بَيْعٌ : معامله ای - إقام : برپاداشتن - ایتاء : دادن - يَخَافُونَ : می ترسند - تَتَقَلَّبُ : دگرگون می شود - الْأَبْصَارُ : چشمها

۳۸. لِيَجْزِيَهُمُ : تا به آنان پاداش دهد - أَحْسَنَ : (به قیاس) بهترین - يَزِيدُهُم : بر (پاداش) آنان بیفزاید - يَرْزُقُ : روزی می دهد

۳۹. بَقِيَعَةٍ : در دشتی - يَحْسَبُهُ : آن را می پندارد - الظَّمْثَانُ : تشنه - لَمْ يَجِدْهُ : آن را نمی یابد - وَقَنَهُ : به طور کامل می دهد

۴۰. بَحْرٍ : دریایی - لُجِّيٍّ : ژرف و پهناور - يَغْشَاهُ : فرا می گیرد - سَحَابٌ : ابرهایی - أَخْرَجَ : بیرون آورد - لَمْ يَكْدِيرْهَا : تقریباً آن را نمی بینند - مَالَهُ : برای او نیست

۴۱. أَلَمْ تَرَ : آیا ننگریستی؟ - يُسَبِّحُ : او را تسبیح می کند - الطَّيْرِ : پرندگان - صَافَّاتٍ : در حالی که بال گشوده اند - كُلٌّ قَدْ عَلِمَ : هر یک دانسته اند - صَلَاتِهِ : دعایش - تَسْبِيحِهِ : نیایشش

۴۲. مُلْكُ : پادشاهی - الْمَصِيرُ : سرانجام

۴۳. يُزِيحُ : به حرکت درمی آورد - سَحَابًا : ابرها - يُؤَلِّفُ : پیوند می دهد - رُكَامًا : متراکم - تَرَى : می بینی - الْوَدْقَ : باران - خِلَالِهِ : میانش - يُنَزِّلُ : فرومی فرستد - جِبَالٍ فِيهَا مِن بَرَدٍ : ابرهای کوه پیکری که در آن تگرگ است - يُصِيبُ : (زیان) می رساند - يَصْرِفُهُ : آن را برمی گرداند - يَكَاذِبُونَ : نزدیک است - سَنَا : درخشندگی - يَذْهَبُ بِ... : ... را از بین برد - الْأَبْصَارُ : (نور) چشمها

۴۴. **يُقَلِّبُ** : می گرداند - **أُولَى الْأَبْصَارِ** :

اهل بینش

۴۵. **دَابَّةً** : جنبنده ای - **يَمْشَى** : راه می رود -

بَطْنِهِ : شکمش - **رَجُلَيْنِ** : دو پا - **أَرْبَعِ** :

چهار (پا) - **قَدِيرٌ** : توانا

۴۶. **صِرَاطٍ** : راه

۴۷. **أَطَعْنَا** : اطاعت کردیم - **يَتَوَلَّى** : روی

می گرداند - **فَرِيقٌ** : گروهی

۴۸. **دُعَا** : فراخوانده شوند - **لِيَحْكُمَ** : تا

داوری کند - **إِذَا** : یکباره - **فَرِيقٌ** ...

مُعْرِضُونَ : گروهی روی گردان اند

۴۹. **يَأْتُوا** : می آیند - **مُذْعِنِينَ** : در حالی

که مطیعانه می شتابند

۵۰. **ارتابوا** : به شک افتاده اند - **يَخَافُونَ** :

می ترسند - **أَنْ يَحْيِفَ** : که ستم کنند

۵۱. **دُعَا** : رک : ۴۸ - **لِيَحْكُمَ** : رک : ۴۸ -

سَمِعْنَا : شنیدیم - **أَطَعْنَا** : رک : ۴۷ -

يُقَلِّبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولَى الْأَبْصَارِ ﴿٤٤﴾
وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِنْ مَّاءٍ فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشَى عَلَى بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ
مَنْ يَمْشَى عَلَى رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشَى عَلَى أَرْبَعٍ يَخْلُقُ
اللَّهُ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٥﴾ لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ
مُبِينَاتٍ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٦﴾ وَيَقُولُونَ
ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِنْهُمْ مِنْ بَعْدِ
ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ
لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِنْ يَكُنْ لَهُمُ الْحَقُّ
يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ﴿٤٩﴾ أَفَى قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَمْ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ
أَنْ يَحْيِفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُ بَلْ أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾
إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ
أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَمَنْ
يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللَّهَ وَيَتَّقْهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ
﴿٥٢﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ
قُلْ لَا تُقْسِمُوا طَاعَةٌ مَعْرُوفَةٌ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٥٣﴾

المُفْلِحُونَ : رستگاران

۵۲. **يُطِيع** : اطاعت کند - **يَخْشَى** : بترسد - **يَتَّقِي** : تقوای او را پیشه کند - **الْفَائِزُونَ** : کامیابان

۵۳. **أَقْسَمُوا** : سوگند خوردند - **جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ** : با شدیدترین سوگندهایشان - **لَيَخْرُجُنَّ** : قطعاً (برای جهاد) خارج

می شوند - **طَاعَةٌ مَعْرُوفَةٌ** : اطاعت شایسته (بهتر است) - **خَبِيرٌ** : آگاه

۵۴. أَطِيعُوا : اطاعت کنید - إِنْ تَوَلَّوْا :

اگر روی بگردانند - حُمِّلَ : تکلیف شده

است - تَهْتَدُوا : هدایت یابید - مَا : نیست -

الْبَلْغُ : رساندن پیام

۵۵. لَيْسَتْ خَلِيفَتُهُمْ : قطعاً آنان را جانشین

می کند - لَيُمَكِّنَنَّ : حتماً ثابت و پابرجا

می کند - ارْتَضَى : پسندیده است -

لَيُبَدِّلَنَّهُمْ : قطعاً برایشان جایگزین

می کنند - خَوْفِهِمْ : ترسشان - الْفَاسِقُونَ :

نافرمانان

۵۶. أَقِيمُوا : برپا دارید - ءَاتُوا : بدهید -

أَطِيعُوا : رک : ۵۴ - تُرْحَمُونَ : مورد

رحمت قرار گیرید

۵۷. لَا تَحْسَبَنَّ : هرگز مپندار - مُعْجِزِينَ :

عاجز کنندگان (خدا) - مَأْوَهُمْ :

جایگاهشان - لَيْتَسَ الْمَصِيرُ : قطعاً بد

سرانجامی است

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ
وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ
إِلَّا الْبَلْغُ الْمُبِينُ ﴿٥٤﴾ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ
وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي
شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٥﴾
وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ
وَمَا لَهُمْ النَّارُ وَلَيْتَسَ الْمَصِيرُ ﴿٥٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا
لَيْسَتْ أَدْنَىٰكُمْ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ
مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ
مِنَ الظَّهِيرَةِ وَمِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَكُمْ لَيْسَ
عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ طَوَّافُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَى
بَعْضٍ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٨﴾

۵۸. لَيْسَتْ أَدْنَىٰكُمْ : باید از شما اجازه بگیرند - الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ : کنیزان و غلامانتان - لَمْ يَبْلُغُوا : نرسیده اند -

الْحُلُمَ : (به سن) بلوغ - ثَلَاثَ مَرَّاتٍ : سه بار - صَلَاةُ الْفَجْرِ : نماز صبح - تَضَعُونَ : بیرون می آورید - ثِيَابَكُمْ :

لباس هایتان - مِنَ الظَّهِيرَةِ : هنگام نیمروز - ثَلَاثَ عَوْرَاتٍ : سه وقت خصوصی - جُنَاحٌ : گناهی - بَعْدَهُنَّ : بعد از این

سه هنگام - طَوَّافُونَ عَلَيْكُمْ : (آنان) بسیار به دور شما (برای خدمت) می گردند - بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ : بعضی از شما

بر بعضی (برای خدمت می گردید) - يُبَيِّنُ : آشکار می کند

۵۹. **بَلَغَ** : برسند - **الْحُلُمَ** : (به سن) بلوغ -

فَلَيْسَتَاذِنَا : (فَ + لَيْسَتَاذِنَا) پس باید

اجازه بگیرند - **يُبَيِّنُ** : آشکار می کند

۶۰. **عَمَ الْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ** : پیرزن های (از

کار) افتاده - **لَا يَرْجُونَ** : انتظار ندارند -

نِكَاحًا : ازدواج - **جُنَاحٌ** : گناهی - **أَنْ**

يَضَعْنَ : که کنار بنهند - **ثِيَابَهُنَّ** :

روپوش هایشان - **غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ** :

بدون قصد آشکار کردن زیبایی هایشان -

أَنْ يَسْتَعْفِفْنَ : اینکه خود را بپوشانند -

خَيْرٌ : بهتر - **سَمِيعٌ** : همیشه شنوا

۶۱. **الْأَعْمَى** : نابینا - **حَرْجٌ** : گناهی -

الْأَعْرَجُ : لنگ - **أَنْ تَأْكُلُوا** : که (در حد

نیاز) بخورید - **بُيُوتِكُمْ** : خانه های

خودتان (مثل خانه همسر و فرزندان) -

أُمَّهَاتِكُمْ : مادرهایتان - **إِخْوَانِكُمْ** :

برادرانتان - **أَخَوَاتِكُمْ** : خواهرانتان - **أَعْمَامِكُمْ** : عموهایتان - **عَمَّتِكُمْ** : عمه هایتان - **أَخَوَالِكُمْ** : دایی هایتان -

خَالَاتِكُمْ : خاله هایتان - **مَا مَلَائِكُمْ** : (خانه هایی) که در اختیار دارید - **مَفَاتِحُ** : کلیدهایش - **صَدِيقِكُمْ** : (خانه)

دوستان - **جُنَاحٌ** : رک : ۶۰ - **أَشْتَاتًا** : جدا جدا - **سَلَامًا** : سلام کنید - **نَحِيَّةً** : (به عنوان) درودی - **مُبْرَكَةً** : پربرکت -

طَيِّبَةً : پاکیزه - **يُبَيِّنُ** : آشکار می کند

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا
اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ
ءَايَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾ وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ
الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ
ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ
خَيْرٌ لَهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾ لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى
حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرْجٌ
وَلَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ
ءَابَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ
أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ
بُيُوتِ أَخَوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَائِكُمْ
مَفَاتِحَ أَوْ صَدِيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ
تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى
أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبْرَكَةً طَيِّبَةً
كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا
مَعَهُ عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا حَتَّىٰ يَسْتَأْذِنُوهُ إِنَّ الَّذِينَ
يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ
فَإِذَا اسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأُذِنَ لِمَن شِئْتَ مِنْهُمْ
وَاسْتَغْفِرَ لَهُمْ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٦﴾ لَا تَجْعَلُوا
دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ
الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذًا فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ
أَمْرِهُ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٧﴾ إِلَّا آتَ
اللَّهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ
يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٨﴾

سُورَةُ الْفُرْقَانِ

۷۷

آیاتها

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعٰلَمِیْنَ
نَذِيرًا ﴿١﴾ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا
وَلَمْ يَكُن لَّهُ شَرِیْكٌ فِی الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا ﴿٢﴾

۶۲. **اَمْرِ جَامِع** : امر اجتماعی مهم - **لَمْ يَذْهَبُوا** : (از نزد او) نمی‌روند - **حَتَّىٰ يَسْتَأْذِنُوهُ** : تا اینکه از او اجازه بگیرند - **شَأْنِهِمْ** : کارهای مهمشان - **فَأُذِنَ** : پس اجازه بده - **اسْتَغْفِرَ** : طلب آمرزش کن - **دُعَاءَ الرَّسُولِ** : فراخواندن (شما، توسط) رسول خدا - **قَدْ يَعْلَمُ** : قطعاً می‌شناسند - **يَتَسَلَّلُونَ** : پنهانی و کم‌کم بیرون می‌روند - **لِوَاذًا** : در پناه دیگران - **فَلْيَحْذَرِ** : (ف + لِيَحْذَرِ) پس باید بترسند - **يُخَالِفُونَ** : سرپیچی می‌کنند - **أَنْ تُصِيبَهُمْ** : (از) اینکه به آنان برسد - **فِتْنَةٌ** : بلایی (در دنیا)

۶۴. **مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ** : حالی که شما در آن هستید (حالات جسمی و روحی و اجتماعی) - **يُرْجَعُونَ** : بازگردانده می‌شوند - **يُنَبِّئُهُمْ** : شما را آگاه می‌کند

سوره فرقان

۱. **تَبَارَكَ** : پاینده و پربرکت است - **نَزَّلَ** : نازل کرد - **الْفُرْقَانَ** : جداکننده (حق از باطل) - **نَذِيرًا** : بیم‌دهنده
۲. **مُلْكٌ** : پادشاهی - **لَمْ يَتَّخِذْ** : نگرفته است - **وَلَدًا** : فرزندی - **قَدَرَهُ تَقْدِيرًا** : برای آن ویژگی‌هایی مقدر کرده است

۳. **ءَاهِيَةً** : معبودهایی - **لَا يَمْلِكُونَ** : در

اختیار ندارند - **مَوْتًا** : مرگ - **نُشُورًا** :

برانگیختن دوباره

۴. **إِن** : نیست - **إِفْكًا** : دروغی - **إِفْتَرَاهُ** :

آن را (بر خدا) بسته است - **أَعَانَهُ** : او را

یاری کرده‌اند - **قَوْمٌ آخَرُونَ** : گروهی

دیگر - **قَدْ جَاءُوا** : انجام داده‌اند - **زورًا** :

دروغی (بزرگ)

۵. **أَسَاطِيرُ** : افسانه‌ها - **اِكْتَتَبَهَا** : آنها را

بازنویسی کرده است - **تُمَلَّى** : خوانده

می‌شود - **بُكْرَةً** : صبح - **أَصِيلًا** : شام

۷. **مَالِ هَذَا الرَّسُولِ** : این چه پیامبری

است؟ - **يَأْكُلُ** : که می‌خورد - **يَمْشِي فِي**

الْأَسْوَاقِ : (برای تأمین معاش) در

بازارها راه می‌رود - **لَوْلَا أُنْزِلَ** : چرا نازل

نشده است؟ - **نَذِيرًا** : بیم‌دهنده

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ ٱللَّهِ ٱلْأَوهَآءَ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ
وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ
مَوْتًا وَلَا حَيَوةً وَلَا نُشُورًا ﴿٢﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا
إِن هَٰذَا إِلَّا إِفْكٌ ٱفْتَرَاهُ وَءَاوَىٰٓ إِلَىٰ قَوْمٍ ءَاخِرُونَ
فَقَدْ جَآءُوا ظُلْمًا وَزُورًا ﴿٣﴾ وَقَالُوا ٱسَاطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ
اِكْتَتَبَهَا فَهِيَ تُمَلَّى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٤﴾ قُلْ أَنزَلَهُ
ٱلَّذِي يَعْلَمُ ٱلسِّرَّ ٱلسَّمَوَاتِ وَٱلْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا
رَحِيمًا ﴿٥﴾ وَقَالُوا مَالِ هَٰذَا ٱلرَّسُولِ يَأْكُلُ ٱلطَّعَامَ وَيَمْشِي
فِى ٱلْأَسْوَاقِ لَوْلَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ نَذِيرًا
﴿٦﴾ أَوْ يُلْقَىٰ إِلَيْهِ كَنزٌ أَوْ تَكْوِينٌ لَهُ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا
وَقَالَ ٱلظَّٰلِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا ﴿٧﴾ أَنْظِرْ
كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ ٱلْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا
﴿٨﴾ تَبَارَكَ ٱلَّذِى إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ ذَٰلِكَ جَنَّتٍ
تَجْرِى مِنْ تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَارُ وَيَجْعَلُ لَكَ قُصُورًا ﴿٩﴾ بَلْ
كَذَّبُوا بِٱلسَّاعَةِ وَءَاوَىٰٓ إِلَىٰ كُفْرٍ كَبِيرٍ ﴿١٠﴾

۸. **يُلْقَى** : در اصل : لَوْ لَا يُلْقَى : چرا افکنده نمی‌شود؟ - **كَنْزٌ** : گنجی - **يَأْكُلُ** : بخورد - **إِنْ تَتَّبِعُونَ** : پیروی

نمی‌کنید - **رَجُلًا** : مردی - **مَسْحُورًا** : جادوشده

۹. **ضَلُّوا** : گمراه شدند - **لَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا** : نمی‌توانند راهی (به حق) بیابند

۱۰. **تَبَارَكَ** : پاینده و پربرکت است - **خَيْرًا** : بهتر - **الْأَنْهَارُ** : نهرها - **قُصُورًا** : قصرهایی

۱۱. **كَذَّبُوا بِ...** : ... را دروغ شمردند - **السَّاعَةِ** : قیامت - **أَعْتَدْنَا** : آماده کرده‌ایم - **سَعِيرًا** : (آتشى) شعله‌ور

۱۲. رَأَتْهُمْ : (آتش) آنان را ببیند - **بَعِيدٌ** :

دور - **سَعَوْا** : بشنوند - **تَعِظًا** : (خروش)

خشم - **زَفِيرًا** : ناله‌های گوشخراش

۱۳. أَلْقُوا : افکنده شوند - **صَبِيحًا** : تنگ -

مُقَرَّنِينَ : دست و پا بسته، به هم بسته

شده - **دَعَا ... ثُبُورًا** : بسیار مرگ را

می‌خوانند - **هُنَالِكَ** : در آنجا، در آن

هنگام

۱۴. لَا تَدْعُوا ... ثُبُورًا وَاحِدًا : یک بار

مرگ را نخوانید - **الْيَوْمَ** : امروز

۱۵. خَيْرٌ : بهتر - **الْخُلْدِ** : همیشگی -

وَعِدَ : وعده داده شده است - **مَصِيرًا** :

سرانجام

۱۶. وَعَدًا مَسْئُولًا : وعده‌ای که از

طرف متقین درخواست شده

۱۷. يَحْشُرُهُمْ : آنان را برانگیخته و جمع

می‌کند - **أَضَلَلْتُمْ** : گمراه کردید - **عِبَادِي**

هَؤُلَاءِ : این بندگان من - **ضَلُّوا** : گم کردند

إِذَا رَأَتْهُمْ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ سَعَوْا لَهَا تَعِظًا وَزَفِيرًا ۚ
وَإِذَا أُلْقُوا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُقَرَّنِينَ دَعَا هُنَالِكَ ثُبُورًا
لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا ثُبُورًا كَثِيرًا
قُلْ أَذَلِكَ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ ۚ
كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَاصِرًا ۚ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ
خَالِدِينَ ۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ وَعْدًا مَسْئُولًا ۚ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ
وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَقُولُ ۖ أَنْتُمْ أَضَلَلْتُمْ عِبَادِي
هَؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ۚ قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا كَانَ
يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ
مَتَّعْتَهُمْ وَعِيبَاءَهُمْ حَتَّىٰ نَسُوا الذِّكْرَ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا
فَقَدْ كَذَّبْتُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا
وَلَا نَصْرًا ۚ وَمَنْ يَظْلِمِ مِنْكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ۚ
وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا أَنْهُمْ لَيَأْكُلُونَ
الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ ۚ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ
لِبَعْضٍ فِتْنَةً ۚ أَتَصْبِرُونَ ۚ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ۚ

۱۸. سُبْحَانَكَ : تو منزهی - **مَا كَانَ يَنْبَغِي** : سزاوار نبود - **أَنْ نَتَّخِذَ** : که بگیریم - **أَوْلِيَاءَ** : سرپرستانی، یاورانی -

مَتَّعْتَهُمْ : آنان را بهره‌مند ساختی - **حَتَّىٰ نَسُوا** : تا اینکه فراموش کردند - **كَانُوا** : بودند - **قَوْمًا بُورًا** : قومی

هلاک‌یافته

۱۹. فَقَدْ كَذَّبْتُمْ : پس (به مشرکان خطاب شود) شما را تکذیب کردند - **مَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا** : نه

می‌توانید (عذاب را) برگردانید و نه یاری رسانید - **نُذِقْهُ** : به او می‌چشانیم

۲۰. لَيَأْكُلُونَ : حتماً می‌خورند - **يَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ** : در بازارها (برای تأمین معاش) راه می‌رفتند - **فِتْنَةً** : (مایه)

آزمایش

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا الْمَلَائِكَةُ
أَوْ نُنْزِلَ رَبَّنَا لَقَدْ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْ عُتُوًّا كَبِيرًا
﴿١﴾ يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَى يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ
حِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٢﴾ وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ
هَبَاءً مَنْثُورًا ﴿٣﴾ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُسْتَقَرًّا
وَاحْسَنُ مَقِيلًا ﴿٤﴾ وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَاءُ بِالْغَمَامِ وَنُزِّلَ
الْمَلَائِكَةُ تَنْزِيلًا ﴿٥﴾ الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ وَكَانَ
يَوْمًا عَلَى الْكَافِرِينَ عَسِيرًا ﴿٦﴾ وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ
يَقُولُ يَلَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ﴿٧﴾ يُولَى لِيَتَنَى
لَمْ آتِخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا ﴿٨﴾ لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذٍ
جَاءَنِي وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنْسَانِ خَذُولًا ﴿٩﴾ وَقَالَ الرَّسُولُ
يَرَبِّ إِنِّي قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا ﴿١٠﴾ وَكَذَلِكَ
جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ وَكَفَى بِرَبِّكَ هَادِيًا
وَنَصِيرًا ﴿١١﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً
وَاحِدَةً كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا ﴿١٢﴾

۲۱. لَا يَرْجُونَ : امید (باور) ندارند . لَوْلَا

أُنْزِلَ : چرا نازل نشده است؟ . نَزَى : (در

اصل : لولا نری) نمی بینیم . لَقَدْ

اسْتَكْبَرُوا : قطعاً تکبر ورزیدند . عَتَوْ :

سرپیچی کردند

۲۲. يَوْمَ : بینند . لَا بُشْرَى : (هیچ)

مژده ای نیست . حِجْرًا مَحْجُورًا : ما را

امان دهید

۲۳. قَدِمْنَا : رو می آوریم، می پردازیم .

هَبَاءً : (مانند) ذرات غبار . مَنْثُورًا :

پراکنده

۲۴. أَصْحَابُ الْجَنَّةِ : بهشتیان . خَيْرٌ

مُسْتَقَرًّا : (دارای) بهترین قرارگاه .

أَحْسَنُ مَقِيلًا : نیکوترین استراحتگاه

۲۵. تَشَقَّقُ : شکافته می شود . الْغَمَامُ :

ابرها . نُزِّلَ : نازل می شوند

۲۶. الْمَلِكُ : پادشاهی . عَسِيرًا : دشوار

۲۷. يَعَضُّ ... عَلَى يَدَيْهِ : دو دستش را می گزد . يَلَيْتَنِي : ای کاش من! . اتَّخَذْتُ : (در پیش) گرفته بودم

۲۸. يُولَى : ای وای بر من! . لَيْتَنِي : رک : ۲۷ . لَمْ آتِخِذْ : نگرفته بودم . خَلِيلًا : دوست

۲۹. لَقَدْ أَضَلَّنِي : مرا گمراه کرد . عَنِ الذِّكْرِ : (با برگرداندن) از کتاب آسمانی . خَذُولًا : بسیار خوار کننده

۳۰. اتَّخَذُوا ... مَهْجُورًا : کاملاً کنار نهادند

۳۱. عَدُوًّا : دشمنی . كَفَى بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا : پروردگارت برای هدایت و یاری کافی است

۳۲. لَوْلَا نُزِّلَ : چرا نازل نشد؟ . جُمْلَةً وَاحِدَةً : یک باره . لِنُثَبِّتَ : تا استوار گردانیم . فُؤَادَكَ : دلت . رَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا : آن را

آرام آرام خواندیم

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٣٣﴾
 الَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ شَرٌّ
 مَكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ
 وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا ﴿٣٥﴾ فَقُلْنَا اذْهَبَا إِلَى
 الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا ﴿٣٦﴾ وَقَوْمَ
 نُوحٍ لَمَّا كَذَبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ لِلنَّاسِ
 آيَةً ۖ وَاعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٧﴾ وَعَادًا وَثَمُودًا
 وَأَصْحَابَ الرَّسِّ وَقُرُونًا بَيْنَ ذَلِكَ كَثِيرًا ﴿٣٨﴾ وَكُلًّا ضَرَبْنَا
 لَهُ الْأَمْثَالَ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ أَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ
 الَّتِي أَمْطَرْنَا مَطَرَ السَّوَاءِ أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرُونَهَا بَلْ
 كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ﴿٤٠﴾ وَإِذَا رَأَوْكَ إِن يَتَّخِذُونَكَ
 إِلَّا هُزُوءًا ۖ أَهَذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا ﴿٤١﴾ إِن كَادَ
 لَيُضِلَّنَا عَنْ إِلَهِنَا لَوْلَا أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا ۖ وَسَوْفَ
 يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَن أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ أَرَأَيْتَ
 مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ ۖ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿٤٣﴾

۳۳. لَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ : هیچ وصفی برای

نمی آورند - جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ : حق را برای

می آوریم - أَحْسَنَ تَفْسِيرًا : بیان و تفسیر

نیکوتر

۳۴. يُحْشَرُونَ : برانگیخته و جمع

می شوند - وُجُوهِهِمْ : صورت هایشان -

أَضَلُّ سَبِيلًا : گمراه تر

۳۵. آتَيْنَا : دادیم - أَخَاهُ : برادرش

۳۶. كَذَّبُوا بِ... : ... را دروغ شمردند -

دَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا : آنان را به شدت نابود

کردیم

۳۷. كَذَّبُوا : تکذیب کردند - أَغْرَقْنَاهُمْ :

آنان را غرق کردیم - أَعْتَدْنَا : آماده

کردیم

۳۸. أَصْحَابَ الرَّسِّ : اهل رسّ - قُرُونًا...

کثیرًا : اقوام بسیاری

۳۹. ضَرَبْنَا لَهُ الْأَمْثَالَ : برایشان

مثل هایی (عبرت آموز) بیان کردیم -

تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا : به کلی نابود کردیم

۴۰. لَقَدْ أَتَوْا : حتماً (کفار) گذرشان افتاده است - الْقَرْيَةِ : آن شهر - أَمْطَرَتْ : (بر آن) باریده شد - مَطَرُ السَّوَاءِ :

باران بلا - أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرُونَهَا : پس مگر آن را نمی دیدند؟ - لَا يَرْجُونَ : امید (باور) نداشتند - نُشُورًا : برانگیخته

شدن دوباره

۴۱. رَأَوْكَ : تو را ببینند - إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوءًا : فقط مسخرهات می کنند - بَعَثَ... رَسُولًا : (او را) به پیامبری

برانگیخته است

۴۲. إِن كَادَ : به راستی نزدیک بود - لَيُضِلَّنَا : ما را گمراه کند - عَن إِلَهِنَا : (با برگرداندن ما) از معبودهایمان -

يَرَوْنَ : می بینند - أَضَلُّ سَبِيلًا : گمراه تر

۴۳. رَأَيْتَ : دیدی - اتَّخَذَ : گرفته است - هَوَاهُ : هوای نفسش - وَكِيلًا : ضامن (حافظ)

۴۴. **تَحَسَّبُ** : می‌پنداری - **يَسْمَعُونَ** : می‌شنوند - **إِنْ** : نیستند - **الْأَنْعَامُ** : چهارپایان - **أَضَلُّ سَبِيلًا** : گمراه‌تر
۴۵. **أَلَمْ تَرَ** : آیا ننگریستی؟ - **مَدَّ** : (به آرامی) گسترانید - **الظِّلُّ** : سایه
۴۶. **قَبَضْنَاهُ** : آن را گرفتیم - **يَسِيرًا** : آسان
۴۷. **لِيَأْسَا** : (به صورت) پوششی - **التَّوَمَّ** : خواب - **سُبَاتًا** : (مایه) آرامش - **نُشُورًا** : (برای) برانگیخته و پراکنده شدن
۴۸. **الرَّيْحُ** : بادها - **بُشْرًا** : بشارت‌دهنده - **بَيْنَ يَدَي رَحْمَتِهِ** : قبل از (باران) رحمتش - **طَهُورًا** : پاک و پاک‌کننده
۴۹. **لِنُحْيِيَهُ** : تا زنده کنیم - **بَلَدَةً** : سرزمینی - **نُسْقِيهِ** : آن را بنوشانیم - **مِمَّا** : من + ما - **أَنْعَامًا** : چهارپایان - **أَنَاسِيَّ** : مردمان

أَمْ تَحَسَّبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسُ عَلَيْهِ دَلِيلًا ﴿٤٥﴾ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ لَيْلٍ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾ وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَي رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِنُحْيِيَ بِهِ بَلَدَةً مَيِّتًا وَنُسْقِيهِ مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنَاسِيَّ كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَكَّرُوا فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تُطِيعُ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾ وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِ ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾

ج

۵۰. **صَرَّفْنَاهُ** : آن را به شکل‌های گوناگون گردانیدیم - **لِيَذَكَّرُوا** : تا متذکر شوند (پند گیرند) - **أَبَى... إِلَّا كُفُورًا** : جز

به کفر و ناسپاسی راضی نمی‌شوند

۵۱. **بَعَثْنَا** : برمی‌انگیختیم - **قَرْيَةٍ** : شهری - **نَذِيرًا** : بیم‌دهنده‌ای

۵۲. **لَا تُطِيعُ** : اطاعت نکن - **جِهَادُكُمْ** : همپای آنان تمام کوششت را به کار گیر - **بِهِ** : با (منطق) قرآن

۵۳. **مَرَجَ** : به هم پیوند داد - **الْبَحْرَيْنِ** : دو دریا - **عَذْبُ فُرَاتٍ** : گوارا و شیرین - **مِلْحُ** : شور - **أُجَاجُ** : تلخ - **بَرْزَخًا** :

مانعی - **حِجْرًا مَحْجُورًا** : ممنوعیت تجاوز و تداخل

۵۴. **نَسَبًا** : مرد - **صِهْرًا** : زن - **قَدِيرًا** : توانا

۵۵. **لَا يَضُرُّهُمْ** : به آنان زیان نمی‌رساند - **عَلَىٰ** : بر ضد - **ظَهِيرًا** : پشتیبان (شیطان)

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٥٦﴾ قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٥٧﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَىٰ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ وَكَفَىٰ بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا ﴿٥٨﴾ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَنُ فَسَلِّ بِهِ خَبِيرًا ﴿٥٩﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ﴿٦٠﴾ تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ﴿٦١﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِّمَنْ أَرَادَ أَنْ يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ﴿٦٢﴾ وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ﴿٦٣﴾ وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ﴿٦٤﴾ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿٦٥﴾ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٦٦﴾ وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ﴿٦٧﴾

۵۶. مُبَشِّرًا : مژده دهنده - نَذِيرًا :

بیم دهنده

۵۷. مَا أَسْأَلُكُمْ : از شما درخواست

نمی کنم - عَلَيْهِ : در برابر آن (رسالت) -

أَنْ يَتَّخِذَ : که بگیرد

۵۸. لَا يَمُوتُ : نمی میرد - سَبِّح : تسبیح

کن - بِحَمْدِهِ : با ستایش او - كَفَى بِهِ ...

خَبِيرًا : او برای آگاه بودن کافی است -

ذُنُوبٍ : گناهان

۵۹. سِتَّةِ أَيَّامٍ : شش دوران - اسْتَوَى :

احاطه و استقرار یافت - العَرْش : تخت

(پادشاهی جهان) - اسْتَلَّ بِهِ : با توجه به

او بپرس - خَبِيرًا : (از) فرد آگاهی

۶۰. قِيلَ : گفته شود - ما : چیست؟ -

زَادَهُمْ نُفُورًا : بر نفرت آنان افزاید

۶۱. تَبَارَكَ : پاینده و پربرکت است -

بُرُوجًا : برج هایی - سِرَاجًا : چراغی - مُنِيرًا : تابان

۶۲. خِلْفَةً : جانشین هم - أَرَادَ : خواهد - أَنْ يَذَّكَّرَ : که متذکر شود (پند گیرد) - شُكُورًا : سپاسگزاری

۶۳. يَمْشُونَ : راه می روند - هَوْنًا : فروتنانه - خَاطَبَهُم : به آنان (سخنی ناروا) بگویند

۶۴. يَبِيتُونَ : شب را می گذرانند - سُجَّدًا : سجده کنان - قِيَامًا : ایستاده

۶۵. اصْرِف : برگردان - غَرَامًا : خسارتی دائمی

۶۶. سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا : بد قرارگاه و اقامتگاهی است

۶۷. أَنْفَقُوا : (در راه خدا) انفاق کنند - لَمْ يُسْرِفُوا : زیاده روی نکنند - لَمْ يَقْتُرُوا : تنگ دستی نکنند - قَوَامًا : حد وسط

۶۸. لَا يَدْعُونَ : نمی خوانند، نمی پرستند -

مَعَ اللَّهِ : با وجود خدا - اَخَرُ : دیگر - حَرَّمَ :

(کشتن او را) حرام کرده است - لَا يَزْنُونَ :

زنا نمی کنند - يَلْقَى : روبرو می شود -

اِثْمًا : (کیفر) گناه

۶۹. يُضَعِّفُ : چند برابر می شود - يَخْلُدُ :

همیشه می ماند - مُهَانًا : خوار

۷۰. تَابَ : توبه کند - يُبَدِّلُ : تبدیل

می کند

۷۱. تَابَ : رک : ۷۰ - يَتَوَبُ ... مَتَابًا : به

طور شایسته بازمی گردد

۷۲. لَا يَشْهَدُونَ : حاضر نمی شوند -

الزَّوْرَ : (مجالس) باطل - مَرَّوًا : برخورد

کنند، گذر کنند - اللَّغْوِ : یاوه (گویان) -

كِرَامًا : بزرگوارانه، بی اعتنا

۷۳. ذَكَّرُوا : تذکر (پند) داده شوند - لَمْ

يَخْرُوا : نمی افتند - صُمًّا : (مانند) کران -

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ
الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ
يَلْقَ أَثَامًا ﴿٦٨﴾ يُضَعَّفُ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَيَخْلُدُ
فِيهِ مُهَانًا ﴿٦٩﴾ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا
فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَحِيمًا ﴿٧٠﴾ وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ
مَتَابًا ﴿٧١﴾ وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزَّوْرَ وَإِذَا مَرَّوًا بِاللَّغْوِ
مَرَّوًا كِرَامًا ﴿٧٢﴾ وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ
لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ﴿٧٣﴾ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا
هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا ذُرِّيَّتَيْنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا
لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴿٧٤﴾ أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْعُرْفَةَ بِمَا
صَبَرُوا وَيُلْقَوْنَ فِيهَا טַحِيَّةً وَسَلَامًا ﴿٧٥﴾ خَلَائِدِينَ
فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٧٦﴾ قُلْ مَا يَعْبُؤُنَا بِكُمْ رَبِّي
لَوْلَا دَعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ﴿٧٧﴾

سُورَةُ الشُّعَرَاءِ ۲۲۷ آیاتها

عُمَيَّاتًا : کوران

۷۴. هَبْ لَنَا : به ما عطا کن - ذُرِّيَّتَيْنَا : فرزندانمان - قُرَّةَ أَعْيُنٍ : (آنچه) مایه روشنی چشم‌ها (یمان باشد)

۷۵. يُجْزَوْنَ : پاداش داده می شوند - الْعُرْفَةَ : درجه رفیعی (از بهشت) - يَلْقَوْنَ : روبرو می شوند - نَحِيَّةً : درود

۷۶. حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا : قرارگاه و اقامتگاه خوبی است!

۷۷. مَا يَعْبُؤُنَا : اعتنا نمی کند - لَوْلَا دَعَاؤُكُمْ : اگر نخواهد شما را (به ایمان) دعوت کند - قَدْ كَذَّبْتُمْ : حتماً تکذیب

کردید - سَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا : به زودی (کیفر تکذیب‌تان با شما) همراه می شود

سوره شعراء

۲۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسَمَ ۱ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ۲ لَعَلَّكَ بَاخِعٌ
نَفْسَكَ ۳ أَلَا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۴ إِنْ نَشَأْ ۵ إِنْ نَشَأْ نُزِّلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةً
فَطَلَّ ۶ أَعْنَاقَهُمْ لَهَاخِضِينَ ۷ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنَ الرَّحْمَنِ
مُحَدِّثٍ إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ ۸ فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَنْبَاءٌ مَا
كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۹ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمَا أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ
رَوْحٍ كَرِيمٍ ۱۰ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۱۱
وَرَأَى رَبُّكَ لَهْوَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۱۲ وَإِذْ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰ أَنْ ائْتِ
الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۱۳ قَوْمَ فِرْعَوْنَ ۱۴ أَلَا يَتَّقُونَ ۱۵ قَالَ رَبِّ إِنِّي
أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ۱۶ وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي
فَأَرْسِلْ إِلَىٰ هَارُونَ ۱۷ وَلَهُمْ عَلَىٰ ذَنْبٍ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ۱۸
قَالَ كَلَّا فَذْهَبَا بِآيَاتِنَا إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ ۱۹ فَأَتَيَا فِرْعَوْنَ
فَقَوْلَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۲۰ أَنْ أَرْسَلَ مَعَنَا بَنَىٰ إِسْرَءِيلَ
۲۱ قَالَ أَلَمْ تُزَيِّنْ لَنَا وَلِيدًا ۲۲ وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ
۲۳ وَفَعَلْتَ فَعَلَتَكَ الَّتِي فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ ۲۴

۳. لَعَلَّكَ بَاخِعٌ : مبدا به هلاکت اندازی - آلا

يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ : (از) اینکه ایمان نمی آورند

۴. إِنْ نَشَأْ : اگر بخواهیم - نُزِّلْ : نازل

می کنیم - فَطَلَّ ... خَاخِضِينَ : تا خاضع

گردد - أَعْنَاقُهُمْ : گردن هایشان

۵. مَا يَأْتِيهِمْ : برای آنان نمی آید - مِنْ

ذِكْرٍ ... مُحَدِّثٍ : هیچ تذکر (پند) تازه ای -

كَانُوا ... مُعْرِضِينَ : همواره روی گردانند

عَرَقْدَ كَذَّبُوا : قطعاً تکذیب کردند -

سَيَأْتِيهِمْ : به زودی برایشان می آید - أَنْبَاءُ :

اخبار - كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ : آن را مسخره

می کردند

۷. أَوَلَمْ يَرَوْا : و آیا ننگریستند؟ - كَمْ أَنْبَتْنَا :

چه بسیار رویانیدیم! - كُلِّ رَوْحٍ : هر نوع

(گیاه) - كَرِيمٍ : نیکو

۹. الْعَزِيزُ : همیشه پیروز

۱۰. نَادَىٰ : ندا داد - أَنْ ائْتِ : که به

سراغ ... برو

۱۱. لَا يَتَّقُونَ : تقوا پیشه نمی کنند

۱۲. أَخَافُ : می ترسم - أَنْ يُكَذِّبُونِ : که مرا

تکذیب کنند

۱۳. يَضِيقُ : تنگ می شود - صَدْرِي : سینه ام - لَا يَنْطَلِقُ : باز نمی شود - لِسَانِي : زبانم - أَرْسِلْ : رسالت بده

۱۴. عَلَىٰ : بر ضد من - ذَنْبٌ : (ادعای) جرم - أَخَافُ : رک : ۱۲

۱۵. كَلَّا : هرگز، چنین نمی شود - إِذْهَبَا ... : (شما دو نفر) ... را ببرید - إِنَّا ... مُسْتَمِعُونَ : ما کاملاً می شنویم

۱۶. فَأَتَيَا : پس به سراغ ... بیاید

۱۷. أَنْ أَرْسَلَ : که بفرست

۱۸. أَلَمْ تُزَيِّنْ : مگر تو را پرورش ندادیم - فِينَا : در میان خودمان - وَلِيدًا : در حالی که کودک بودی - لَبِثْتَ : (در اصل : ما

لبثت) اقامت نکردی - سِنِينَ : سالانی

۱۹. فَعَلْتَكَ : کار خودت - الْكَافِرِينَ : ناسپاسان

۲۰. **إِذَا** : در هنگامی که - **وَ أَنَا مِنَ الضَّالِّينَ** : (از عاقبت آن درگیری) بی خبر بودم
۲۱. **خِفْتُكُمْ** : از شما ترسیدم - **وَهَبْ لِي** : به من عطا کرد - **حُكْمًا** : واقع بینی
۲۲. **مَنْهَا** : آن را منت می گذاری - **أَن عَبَدْتُ** : که به بردگی گرفتی
۲۳. **مَا** : چیست؟
۲۴. **موقنین** : اهل یقین
۲۵. **مَن حَوْلَهُ** : اطرافیان - **لَا تَسْتَمِعُونَ** : نمی شنوید
۲۷. **أُرْسِلَ** : فرستاده شده است
۲۹. **لَئِنِ اتَّخَذْتُ** : اگر بگیری - **لَأَجْعَلَنَّكَ** : حتماً تو را قرار می دهم - **المسجونين** : زندانیان
۳۰. **أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِ...** : حتی اگر برایم ... بیاورم؟
۳۱. **قَاتِ بِهِ** : پس آن را بیاور
۳۲. **الْقَى** : افکند - **فَإِذَا** : که ناگهان - **هِيَ**

قَالَ فَعَلْتُهَا إِذَا وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ ۝ فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ۝ وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَن عَبَّدْتُ بَنِي إِسْرَءِيلَ ۝ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ۝ قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِن كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ۝ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ۝ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۝ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ۝ قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِن كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ۝ قَالَ لَئِنِ اتَّخَذَتِ الْإِلَٰهَ غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ ۝ قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُّبِينٍ ۝ قَالَ فَأْتِ بِهِ إِن كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝ فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ۝ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّظِيرِينَ ۝ قَالَ لِلْمَلَأِ حَوْلَهُ إِنَّ هَذَا لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ۝ يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ۝ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَابْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ۝ يَا تَوَكُّ بِكُلِّ سَحَابٍ عَلِيمٍ ۝ فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ۝ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ ۝

ثُعْبَانٌ : آن مارِ عظیم الجثه شد - **مُبِينٌ** : واقعی

۳۳. **نَزَعَ** : بیرون کشید - **فَإِذَا** : رک : ۳۲ - **بَيْضَاءُ** : سفید و درخشان

۳۴. **الْمَلَأَ** : سران (قوم)

۳۵. **يُرِيدُ** : می خواهد - **أَن يُخْرِجَكُمْ** : که شما را بیرون کند

۳۶. **أَرْجِهْ** : (کار) او را به تأخیر انداز - **أَخَاهُ** : برادرش - **ابْعَثْ** : اعزام کن - **المدائین** : شهرها - **حشیرین** : گردآورندگان

۳۷. **يَا تَوَكُّ بِ...** : (تا) ... را نزد تو بیاورند - **سَحَابٍ** : ساحر ماهر

۳۸. **السَّحَرَةُ** : ساحران - **مِيقَاتٍ** : میعاد، وعده گاه

۳۹. **قِيلَ** : گفته شد - **أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ** : شما اجتماع می کنید

۴۰. تَنبُحُ: پیروی کنیم - السَّحَرَةُ: ساحران - الغلیبن: پیروزشدگان

۴۱. السَّحَرَةُ: رک : ۴۰ - اَيْنَ لَنَا : آیا حتماً برای ما هست؟ - الغلیبن: رک : ۴۰

۴۲. اِذَا: در این صورت

۴۳. اَلْقُوا: شما بیفکنید - اَنْتُمْ مُلْقُونَ: می خواهید بیفکنید

۴۴. اَلْقُوا: افکندند - جِبَاهَهُم: ریشمان هایشان - عَصِيَّتُمْ: چوبدستی هایشان - الغلیبون: رک : ۴۰

۴۵. اَلْقَى: رک : ۴۴ - فَاِذَا: که ناگهان - تَلَقَّفُ: به سرعت بلعید - يَأْفِكُونَ: به دروغ ساخته بودند

۴۶. اَلْقَى ... سَجِدِينَ: به سجده افتادند - السَّحَرَةُ: رک : ۴۰

۴۹. اَمَنْتُمْ لَهُ: آیا او را تصدیق کردید - اَنْ اِذَّنْ: اینکه اجازه بدهم - عَلَّيْكُمْ: به شما

آموخته است - لَا قُطْعَنُ: حتماً قطع می کنم - اَرْجُلَكُمْ: پاهایتان - مِنْ خِلَافٍ: برخلاف جهت همدیگر (دست راست با پای چپ یا دست چپ با پای راست) - لَا صَلْبِيَّتُكُمْ: قطعاً شما را به دار می آویزم، اعدامتان می کنم

۵۰. لَا صَبِيرَ: هیچ ضرری (بر ما) نیست - اِنَّا ... مُنْقَلِبُونَ: ما باز می گردیم

۵۱. نَطْمَعُ: امیدواریم - اَنْ يَغْفِرَ لَنَا ... خَطَايِنَا: که خطاهایمان را ببخشد - اَنْ كُنَّا: (برای) اینکه بودیم

۵۲. اَوْحِينَا: وحی کردیم - اَنْ اَسْرِ بِ...: که ... را شبانه ببر - اِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ: زیرا حتماً تعقیب می شوید

۵۳. المَدَائِنَ: شهرها - حَشِيرِينَ: گردآورندگان

۵۴. هَؤُلَاءِ: اینان - شِرْذِمَةً قَلِيلُونَ: گروهی بسیار کوچک

۵۵. لَنَا لَغَاظُتُونَ: به خشم آورندگان ما

۵۶. جَمِيعُ حَذِرُونَ: جماعتی آماده و هوشیار

۵۷. اَخْرَجْنَاهُمْ: آنان را بیرون کردیم - عِيُونٍ: چشمه سارها

۵۸. كُنُوزٍ: گنج ها - مَقَامٍ كَرِيمٍ: اقامت گاه های نیکو

۵۹. اَوْرَثْنَاهَا: آن را ارث دادیم

۶۰. اَتَّبَعُوهُمْ: (فرعونیان) به آنان رسیدند - مُشْرِقِينَ: در حالی که وارد صبح می شدند

لَعَلَّنَا نَنْبُحُ السَّحَرَةَ اِنْ كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ
قَالُوا لِفِرْعَوْنَ اِئِنَّ لَنَا لَآجَرًا اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمْ
وَإِنَّكُمْ إِذَا لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ لَهُمْ مُوسَى اَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ
﴿٤٣﴾ فَأَلْقَوْا حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ
الْغَالِبُونَ ﴿٤٤﴾ فَأَلْقَى مُوسَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ
﴿٤٥﴾ فَأَلْقَى السَّحَرَةُ سِهْدِينَ ﴿٤٦﴾ قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾
رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿٤٨﴾ قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ إِنَّهُ
لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ لَا قُطْعَنُ أَيَدِيكُمْ
وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَا صَلْبَتِكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٩﴾ قَالُوا لَا صَبِيرَ إِنَّا
إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَايِنَا أَنْ كُنَّا
أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥١﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِنَّكَ
مُتَّبَعُونَ ﴿٥٢﴾ فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٥٣﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ
لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَاظُتُونَ ﴿٥٥﴾ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَاذِرُونَ
﴿٥٦﴾ فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٧﴾ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٥٨﴾
كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿٥٩﴾ فَاتَّبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ ﴿٦٠﴾

- ۶۱- **تَرَاءَ** : یکدیگر را دیدند - **الجمعان** : دو گروه - **أَصْحَابُ** : یاران، همراهان - **إِنَّا لَمُدْرِكُونَ** : یقیناً ما گرفتار شدیم (به ما رسیدند)
- ۶۲- **كَلَّا** : هرگز، چنین نیست - **سَيِّدِينَ** : به زودی (راه نجات را) نشانم می دهد
- ۶۳- **أَوْحِينَا** : وحی کردیم - **البحر** : دریا - **إِنْفَلَقَ** : شکافت - **فرق** : بخش - **الطُّود** : کوه
- ۶۴- **أَرْلَفْنَا** : نزدیک کردیم - **نَمَّ** : (به) آنجا - **الآخرین** : دیگران
- ۶۵- **أَنجِينَا** : نجات دادیم
- ۶۶- **أَغْرَقْنَا** : غرق کردیم - **الآخرین** : رک : ۶۴
- ۶۸- **العزیز** : همیشه پیروز
- ۶۹- **أَتْلُ** : بخوان، بگو - **نَبَأَ** : خبر، داستان
- ۷۰- **أَبِیْهِ** : پدرش (سرپرستش)
- ۷۱- **أَصْنَامًا** : بت های - **نَظَّلُ لَهَا عِکْفِینَ** : پیوسته برای (تعظیم) آنها جمع می شویم
- ۷۲- **يَسْمَعُونَكُم** : (دعای) شما را می شنوند - **تَدْعُونَ** : دعا می کنید
- ۷۳- **يَضُرُّونَ** : زیان می رسانند

فَلَمَّا تَرَأَ الْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَىٰ إِنَّا لَمُدْرِكُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَّدِينَ ﴿٦٢﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾ وَازْلَفْنَا ثَمَّ الْآخَرِينَ ﴿٦٤﴾ وَأَنجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ ﴿٦٥﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخَرِينَ ﴿٦٦﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٦٧﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٦٨﴾ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَّلُ لَهَا عِکْفِینَ ﴿٧١﴾ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمَ إِذْ تَدْعُونَ ﴿٧٢﴾ أَوْ يَنْفَعُونَكُمُ أَوْ يَضُرُّونَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٧٤﴾ قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾ أَنْتُمْ وَأَبَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ ﴿٧٦﴾ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّيَ إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٧﴾ الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٧٨﴾ وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ﴿٧٩﴾ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨٠﴾ وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ ﴿٨١﴾ وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ ﴿٨٢﴾ رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَالْحَقِّقْ بِالصَّالِحِينَ ﴿٨٣﴾

۷۴- **وَجَدْنَا** : یافته ایم

۷۵- **أَفَرَأَيْتُمْ** : پس آیا نگریسته اید؟

۷۶- **ءَابَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ** : نیاکانتان

۷۷- **عَدُوٌّ** : دشمن

۷۸- **يَهْدِينِ** : مرا هدایت می کند

۷۹- **يُطْعِمُنِي** : مرا طعام می دهد - **يَسْقِينِ** : سیرابم می کند

۸۱- **يُمِيتُنِي** : مرا می میراند - **يُحْيِينِ** : زنده ام می کند

۸۲- **أَطْمَعُ** : امیدوارم - **أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي** : که خطایم را ببخشد - **يَوْمَ الدِّينِ** : روز جزا (قیامت)

۸۳- **هَبْ لِي** : به من عطا کن - **حُكْمًا** : واقع بینی - **الْحَقِّقْ** : مرا ملحق کن

۸۴. لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ﴿٨٤﴾ وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ ﴿٨٥﴾ وَرِثَةً : وارثان - النعم : پر نعمت

۸۶. اغْفِرْ لِي يَا يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٧﴾ وَأُزِلَّتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٩٠﴾ وَبُرَزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ ﴿٩١﴾ وَبُرَزَتِ : پدرم را بیامرز - الضَّالِّينَ : گمراهان

۸۷. لَا تُخْزِنِي : مرا رسوا نکن - يُبْعَثُونَ : (مردم) برانگیخته می شوند

۸۸. بَنُونَ : فرزندان

۸۹. أَتَى اللَّهَ : به نزد خدا بیاید - سَلِيمٌ : پاک و سالم

۹۰. أُزِلَّتْ : نزدیک آورده می شود

۹۱. بُرَزَتْ : ظاهر شود - الْحَجِيمُ : دوزخ - الغاوين : گمراهان، ناکامان

۹۲. قِيلَ : گفته شود

۹۳. يَنْصُرُونَكُمْ : به شما یاری می رسانند - يَنْصُرُونَ : به خودشان یاری می رسانند

۹۴. كُذِّبُوا : پی در پی به صورت انداخته می شوند - الغاوين : رک : ۹۱

۹۵. جُنُودٌ : لشکریان

۹۶. يَخْتَصِمُونَ : کشمکش می کنند

۹۷. تَأْتَى : به خدا سوگند! - إِنْ كُنَّا : مسلماً ما بودیم - ضَلَّلَ : گمراهی

۹۸. تُسَوِّيْكُمْ : شما را برابر می شمردیم

۹۹. مَا أَضَلَّنَا : ما را گمراه نکردند

۱۰۰. مَا... مِنْ شَافِعِينَ : هیچ شفاعت کننده ای نیست

۱۰۱. صَدِيقٍ : دوست - حَمِيمٍ : دلسوز، صمیمی

۱۰۲. لَوْ : کاش - كَرَّةٌ : بازگشتی - فَتَكُونُ : تا می شدیم

۱۰۴. الْعَزِيزُ : همیشه پیروز

۱۰۵. كَذَّبَتْ : تکذیب کردند

۱۰۶. أَخُوهُمْ : برادرشان - لَا تَتَّقُونَ : تقوا پیشه نمی کنید

۱۰۸. أَطِيعُونَ : مرا اطاعت کنید

۱۰۹. مَا أَسْأَلُكُمْ : از شما درخواست نمی کنم - عَلَيْهِ : در برابر آن (رسالت) - إِنْ : نیست

۱۱۰. أَطِيعُونَ : رک : ۱۰۸

۱۱۱. تُوْمِنُ لَكَ : تو را تصدیق کنیم - وَاتَّبَعَكَ : در حالی که از تو پیروی کرده اند - الْأَرْدَلُونَ : فرومایه ترین ها

وَجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ﴿٨٤﴾ وَاجْعَلْنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ ﴿٨٥﴾ وَغِفْرٍ لِآبَائِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الصَّالِينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ﴿٨٧﴾ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾ وَأُزِلَّتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٩٠﴾ وَبُرَزَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ ﴿٩١﴾ وَقِيلَ لَهُمْ آيِنَ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٩٢﴾ مِنْ دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنْصُرُونَكُمْ أَوْ يَنْصُرُونَ ﴿٩٣﴾ فَكُذِّبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ ﴿٩٤﴾ وَجُنُودُ ابْلِيسَ أَجْمَعُونَ ﴿٩٥﴾ قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ﴿٩٦﴾ تَأْتَى الْكُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٩٧﴾ إِذْ تُسَوِّيْكُمْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٩٨﴾ وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ﴿٩٩﴾ فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ﴿١٠٠﴾ وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٥﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٦﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٧﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُونَ ﴿١٠٨﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١١٠﴾ قَالُوا أَنْتُمْ لَكُمْ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْدَلُونَ ﴿١١١﴾

۱۱۲. ما عِلْمِي : من چه دانشی دارم؟
 ۱۱۳. اِنْ : نیست - لَوْ تَشْعُرُونَ : اگر می فهمید
 ۱۱۴. مَا اَنَا بِطَارِدٍ : من (هرگز) طرد نمی کنم
 ۱۱۵. اِنْ : رک : ۱۱۳ - نَذِيرٌ : بیم دهنده ای
 ۱۱۶. لَيْسَ لَمْ تَنْتَه : اگر دست بر نداری -
 تَكُونَنَّ : حتماً می شوی - المَرْجُومِينَ :
 سنگسارشدگان
 ۱۱۷. كَذَّبُونَ : مرا تکذیب کردند
 ۱۱۸. اِفْتَح ... فَتَحًا : داوری
 گشایش دهنده ای کن - نَجَّيْ : مرا نجات بده
 ۱۱۹. اَنْجَيْنَهُ : او را نجات دادیم - الْفُلْكِ :
 کشتی - الْمُشْحُونِ : پر(جمعیت)
 ۱۲۰. اَغْرَقْنَا : غرق کردیم
 ۱۲۲. الْعَزِزُّ : همیشه پیروز
 ۱۲۳. كَذَّبَتْ : تکذیب کردند
 ۱۲۴. اَخْوَهُمْ : برادرشان - لَا تَتَّقُونَ : تقوا
 پیشه نمی کنید
 ۱۲۶. اَطِيعُونَ : مرا اطاعت کنید
 ۱۲۷. مَا اَسْأَلُكُمْ : از شما درخواست
 نمی کنم - عَلَيْهِ : در برابر آن (رسالت) - اِنْ :
 رک : ۱۱۳

قَالَ وَمَا عِلْمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ اِنْ حِسَابُهُمْ اِلَّا عِندَ رَبِّي لَوْ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَا اَنَا بِطَارِدٍ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ اِنْ اَنَا اِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١١٥﴾ قَالُوا لَيْسَ لَمْ تَنْتَه يَنْبُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ رَبِّ اِنْ قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَافْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتَحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ فَانْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ﴿١١٩﴾ ثُمَّ اَغْرَقْنَا بَعْدَ الْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾ اِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾ كَذَّبَتْ عَادُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ اِذْ قَالَ لَهُمْ اٰخُوهُمْ هُوْدُ اَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ اِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ اَمِيْنٌ ﴿١٢٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُوْنِ ﴿١٢٦﴾ وَمَا اَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِي اِلَّا عِندَ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٧﴾ اَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ ءَايَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿١٢٩﴾ وَاِذَا بَطِشْتُمْ بَطِشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣٠﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُوْنِ ﴿١٣١﴾ وَاتَّقُوا الَّذِي اَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣٢﴾ اَمَدَّكُمْ بِاَنْعَامٍ وَبَنِيْنٍ ﴿١٣٣﴾ وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣٤﴾ اِنِّي اَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣٥﴾ قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا اَوَعِظْتَ اَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ﴿١٣٦﴾

۱۲۸. اَتَبْنُونَ : چرا می سازید؟ - رِيع : مکان مرتفعی - ءَايَةً : (بنایی به) نشانه ثروت - تَعْبَثُونَ : در حالی که هدف بیهوده ای

دارید

۱۲۹. تَتَّخِذُونَ : می سازید - مَصَانِعَ : کاخ های مجلل - تَخْلُدُونَ : جاودانه بمانید

۱۳۰. بَطِشْتُمْ : مجازات کنید - جَبَّارِينَ : (مانند) گردنکشان زورگو

۱۳۱. اَطِيعُونَ : رک : ۱۲۶

۱۳۲. اِتَّقُوا الَّذِي : از کسی بترسید که، تقوای کسی را پیشه کنید که - اَمَدَّكُمْ : بیوسته به شما ارزانی داشته است

۱۳۳. اَمَدَّكُمْ : رک : ۱۳۲ - اَنْعَامَ : چهارپایان - بَنِيْنٍ : فرزندان

۱۳۴. عُيُونٍ : چشمه سارها

۱۳۵. اَخَافُ : می ترسم

۱۳۶. سَوَاءٌ : یکسان - اَوَعِظْتَ : چه پند دهی

۱۳۷. **إِنْ** : نیست - **خُلِقَ** : خلق و خوی
 ۱۳۸. **مَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ** : ما هرگز عذاب
 نمی شویم
 ۱۳۹. **كَذَّبُوهُ** : او را تکذیب کردند -
أَهْلَكْنَاهُمْ : هلاکشان کردیم
 ۱۴۰. **الْعَزِيزُ** : همیشه پیروز
 ۱۴۱. **كَذَّبَتْ** : رک : ۱۳۹
 ۱۴۲. **أَخُوهُمْ** : برادرشان - **لَا تَتَّقُونَ** : تقوا
 بیشه نمی کنید
 ۱۴۴. **أَطِيعُونَ** : مرا اطاعت کنید
 ۱۴۵. **مَا أَسْأَلُكُمْ** : از شما درخواست
 نمی کنم - **عَلَيْهِ** : در برابر آن (رسالت) - **إِنْ** :
 رک : ۱۳۷
 ۱۴۶. **تُتْرَكُونَ** : رها می شوید - **مَا هُنَا** :
 آنچه در اینجا هست - **ءَامِنِينَ** : در امنیت
 ۱۴۷. **عُيُونٍ** : چشمه سارها
 ۱۴۸. **زُرُوعٍ** : کشتزارها - **نَخْلٍ** : درختان
 خرما - **طَلْعُهَا** : شکوفه هایش - **هَضِيمٌ** :
 لطیف
 ۱۴۹. **تَنْجِتُونَ** : می تراشید - **الْجِبَالِ** : کوه ها -
بُيُوتًا : خانه هایی - **فَرِهَيْنِ** : ماهرانه
 ۱۵۰. **أَطِيعُونَ** : مرا اطاعت کنید
 ۱۵۱. **لَا تُطِيعُوا** : رک : ۱۵۰ - **أَمْرَ** : دستور - **الْمُسْرِفِينَ** : متجاوزان
 ۱۵۲. **لَا يُصْلِحُونَ** : اصلاح نمی کنند
 ۱۵۳. **الْمُسْحَرِينَ** : جادو شدگان (دیوانگان)
 ۱۵۴. **مَا أَنْتَ** : تو نیستی - **فَأَبْ... : پس ... را بیاور**
 ۱۵۵. **نَاقَةٌ** : ماده شتری - **شَرِبَ** : نوبتی از آب - **شَرِبَ يَوْمَ مَعْلُومٍ** : نوبت یک روز معین از آب
 ۱۵۶. **لَا تَمْسُوهَا بِسَوْءٍ** : آزاری به او نرسانید - **فَيَأْخُذْكُمْ** : که شما را فراگیرد
 ۱۵۷. **عَقَرُوهَا** : آن را پی کردند (کشتند) - **أَصْبَحُوا نَدِمِينَ** : پشیمان شدند
 ۱۵۸. **أَخَذَهُمْ** : رک : ۱۵۶
 ۱۵۹. **الْعَزِيزُ** : همیشه پیروز

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطُ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٦١﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٢﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرِي ﴿١٦٣﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٤﴾ أَتَأْتُونَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٥﴾ وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رُبُّكُمْ مِنْ أَنْوَاجِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾ قَالُوا لَنْ لَمَرْتَنَّهُ يَلُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٧﴾ قَالَ إِنِّي لَعَمَلِكُمْ مِنَ الْقَالِينَ ﴿١٦٨﴾ رَبِّ نَجِّنِي وَاهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾ فَنجَّيْنَاهُ وَاهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٠﴾ إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَدِيرِ ﴿١٧١﴾ ثُمَّ دَمَرْنَا الْأَخْرِينَ ﴿١٧٢﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧٥﴾ كَذَّبَ أَصْحَابُ لَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٦﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٨﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرِي ﴿١٧٩﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٠﴾ أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ﴿١٨١﴾ وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٢﴾ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٣﴾

۱۷۳- اَمْطَرْنَا... مَطَرًا: بارانی (از سنگ) فرو فرستادیم - سَاءَ: چه بد بود - الْمُنْذَرِينَ: بیم داده شدگان

۱۷۵- الْعَزِيزُ: همیشه پیروز

۱۷۶- كَذَّبَ: رک: ۱۶۰ - أَصْحَابُ لَيْكَةِ: اهل ايکه

۱۷۷- لَا تَتَّقُونَ: رک: ۱۶۱

۱۷۹- أَطِيعُونَ: رک: ۱۶۳

۱۸۰- مَا أَسْأَلُكُمْ: رک: ۱۶۴ - عَلَيْهِ: رک: ۱۶۴ - إِنْ: رک: ۱۶۴

۱۸۱- أَوْفُوا الْكَيْلَ: دقیق پیمانه کنید - لَا تَكُونُوا: نباشید - الْمُخْسِرِينَ: خسارت زندگان

۱۸۲- زِنُوا: وزن کنید - الْقِسْطَاسِ: ترازو - الْمُسْتَقِيمِ: درست

۱۸۳- لَا تَبْخَسُوا: نگاهید - لَا تَعْتُوا: سرکشی نکنید - مُفْسِدِينَ: تبهکارانه

۱۶۰- كَذَّبَتْ: تکذیب کردند

۱۶۱- أَخُوهُمْ: برادرشان - لَا تَتَّقُونَ: تقوا

پیشه نمی کنید

۱۶۳- أَطِيعُونَ: مرا اطاعت کنید

۱۶۴- مَا أَسْأَلُكُمْ: از شما درخواست

نمی کنم - عَلَيْهِ: در برابر آن (رسالت) - إِنْ:

نیست

۱۶۵- تَأْتُونَ: به سراغ ... می روید - الذُّكْرَانَ:

جنس مذکر

۱۶۶- تَذَرُونَ: رها می کنید؟ - أَنْوَاجِكُمْ:

زنانتان - قَوْمٌ عَادُونَ: قومی تجاوزکار

۱۶۷- لَنْ لَمَرْتَنَّهُ: اگر دست برندارید -

لَتَكُونَنَّ: حتماً می شوی - الْمُخْرَجِينَ:

اخراج شدگان

۱۶۸- الْقَالِينَ: دشمنان سرسخت، بیزاران

۱۶۹- نَجِّنِي: مرا نجات بده - أَهْلِي: خانواده ام -

بِمَا: مِن + مَا

۱۷۰- نَجَّيْنَاهُ: رک: ۱۶۹ - أَهْلَهُ: رک: ۱۶۹

۱۷۱- عَجُوزًا: پیرزنی - فِي الْغَدِيرِ: (که)

جزو باقی ماندگان (در عذاب بود)

۱۷۲- دَمَرْنَا: نابود کردیم - الْأَخْرِينَ:

دیگران

وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْحِجْلَةَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٨٤﴾ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٨٥﴾ وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿١٨٦﴾ فَاسْقِطْ عَلَيْنَا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٨٧﴾ قَالَ رَبِّيَ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨٨﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابٌ يَوْمِ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٨٩﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٩٠﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٩١﴾ وَإِنَّهُ لَنَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٩٢﴾ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿١٩٣﴾ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنْذِرِينَ ﴿١٩٤﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ ﴿١٩٥﴾ وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٩٦﴾ أَوَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَةٌ أَنْ يَعْلَمَهُ عُلَمَاءُ بَنِي إِسْرَءِيلَ ﴿١٩٧﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَى بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ﴿١٩٨﴾ فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٩٩﴾ كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٠٠﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٢٠١﴾ فَيَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٠٢﴾ فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ ﴿٢٠٣﴾ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢٠٤﴾ أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ﴿٢٠٥﴾ ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٢٠٦﴾

۱۸۴. اِتَّقُوا الَّذِي : از کسی بترسید که، تقوای کسی را پیشه کنید که - الْحِجْلَةُ : نسل‌ها

۱۸۵. الْمُسَحَّرِينَ : جادوشدگان (دیوانگان)

۱۸۶. مَا أَنْتَ : تو نیستی - إِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ : مسلماً تو را از دروغگویان می‌دانیم

۱۸۷. أَسْقِطْ : پایین انداز - كِسْفًا : پاره‌هایی

۱۸۸. أَعْلَمُ : داناتر

۱۸۹. كَذَّبُوهُ : او را تکذیب کردند - أَخَذَهُمْ : آنان را فرا گرفت - الظُّلَّةِ : سایه (دار)، ابری

۱۹۱. الْعَزِيزُ : همیشه پیروز

۱۹۲. نَزَّلَ : نازل شده (کتاب) نازل شده

۱۹۳. نَزَلَ بِهِ : آن را نازل کرده است - الرُّوحُ الْأَمِينُ : جبرئیل

۱۹۴. الْمُنْذِرِينَ : بیم‌دهندگان

۱۹۵. لِسَانٍ : زبان

۱۹۶. زُبُرٍ : کتاب‌ها

۱۹۷. أَوَلَمْ يَكُنْ : و آیا نمی‌باشد؟ - أَنْ يَعْلَمَهُ : که او را می‌شناسند

۱۹۸. بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ : یکی از افراد غیرعرب

۱۹۹. قَرَأَ : آن را می‌خواند

۲۰۰. سَلَكْنَاهُ : آن را راه دادیم

۲۰۱. حَتَّىٰ يَرَوْا : تا اینکه ببینند

۲۰۲. يَأْتِيَهُمْ : به سراغشان می‌آید - بَغْتَةً : به طور ناگهانی - وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ : در حالی که آنان متوجه نیستند

۲۰۳. نَحْنُ مُنْظَرُونَ : ما مهلت داده می‌شویم

۲۰۴. يَسْتَعْجِلُونَ : تعجیل می‌کنند

۲۰۵. أَفَرَأَيْتَ : آیا نگریده‌ای؟ - إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ : اگر آنان را بهره‌مند کنیم - سِنِينَ : سالیانی

۲۰۶. كَانُوا يُوعَدُونَ : وعده داده می‌شدند

۲۰۷. مَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ : آنان را بی نیاز نکند - ما
 كَانُوا يُمْتَعُونَ : آنچه به آن بهره مند بودند
۲۰۸. مَا أَهْلَكْنَا : هلاک نکردیم - من
 قَرِيَّةٍ : (مردم) هیچ شهری - لَهَا مُنْذِرُونَ :
 در حالی که بیم دهنده گانی داشتند
۲۰۹. ذِكْرِي : تا (آنان را) تذکر دهند
 ۲۱۰. مَا تَزَكَّيْتُ بِهِ : آن را نازل نکرده اند
۲۱۱. مَا يَنْبَغِي : سزاوار نیست - ما
 يَسْتَطِيعُونَ : نمی توانند
۲۱۲. إِنَّهُمْ ... لَمُعْزُولُونَ : قطعاً آنان محروم
 شده اند - السَّمْعُ : گوش کردن
۲۱۳. فَلَا تَدْعُ : نخوان، نپرست - مَعَ اللَّهِ : با
 وجود خدا - آخَرُ : دیگر - فَتَكُونَ : که در
 نتیجه می شوی - الْمُعَذِّبِينَ : عذاب شدگان
۲۱۴. أَنْذِرْ : بیم ده - عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ :
 خویشان نزدیک
۲۱۵. اخْفِضْ : بگستران - جَنَاحَكَ :
 بال های (فروتنی) خودت - اتَّبَعَكَ : از تو
 پیروی کرده است
۲۱۶. إِنْ عَصَوْكَ : اگر از تو نافرمانی کنند -
 بَرِيءٌ : بیزار (بی ارتباط) - مِمَّا : من + ما
۲۱۷. الْعَزِيزِ : همیشه پیروز

مَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمْتَعُونَ ﴿٢٠٧﴾ وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرِيَةٍ
 إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ ﴿٢٠٨﴾ ذِكْرِي ﴿٢٠٩﴾ وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢١٠﴾ وَمَا تَزَكَّيْتُ
 بِهِ الشَّيْطَانُ ﴿٢١١﴾ وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٢١٢﴾ إِنَّهُمْ
 عَنِ السَّمْعِ لَمُعْزُولُونَ ﴿٢١٣﴾ فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ
 مِنَ الْمُعَذِّبِينَ ﴿٢١٤﴾ وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٢١٥﴾ وَاخْفِضْ
 جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢١٦﴾ فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ
 إِنَّي بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢١٧﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٢١٨﴾
 الَّذِي يَرْبِكُ حِينَ تَقُومُ ﴿٢١٩﴾ وَتَقْلَبُكَ فِي السَّجْدِينَ ﴿٢٢٠﴾ إِنَّهُ هُوَ
 السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٢١﴾ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَنْ تَنَزَّلُ الشَّيْطَانُ ﴿٢٢٢﴾
 تَنَزَّلُ عَلَىٰ كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٢٢٣﴾ يُلْقُونَ السَّمْعَ وَآكُثْرُهُمْ كَذِبُونَ
 ﴿٢٢٤﴾ وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٢٢٥﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ
 وَادٍ يَهِيمُونَ ﴿٢٢٦﴾ وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٢٧﴾ إِلَّا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا مِنْ
 بَعْدِ مَا ظَلَمُوا وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴿٢٢٨﴾

سُورَةُ الشُّعَرَاءِ

۹۳

آیاتها

۲۱۸. يَرْبِكُ : تو را می بیند - تَقُومُ : (به نماز) می ایستی

۲۱۹. تَقْلَبُكَ : حرکت هایت - فِي السَّجْدِينَ : در بین سجده کنندگان

۲۲۰. السَّمِيعُ : همیشه شنوا

۲۲۱. أُنَبِّئُكُمْ : شما را آگاه کنم - تَنَزَّلُ : نازل می شوند

۲۲۲. تَنَزَّلُ : رک : ۲۲۱ - أَفَّاكٍ : بسیار دروغ پرداز - أَثِيمٌ : بسیار گناهکار

۲۲۳. يُلْقُونَ : القا می کنند - السَّمْعَ : شنیده های (ناقص خود) - كَذِبُونَ : دروغگویان

۲۲۴. يَتَّبِعُهُمُ : پیرویشان می کنند - الْغَاوُونَ : گمراهان، ناکامان

۲۲۵. أَلَمْ تَرَ : آیا ننگریستی؟ - وَادٍ : راه (خوب یا بدی) - يَهِيمُونَ : (با هوا و هوس و سرگردانی) فرومی روند

۲۲۷. انْتَصَرُوا : انتقام گرفتند - أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ : به چه بازگشتگاهی باز می گردند، چگونه باز می گردند؟

سورة نمل

۱۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسَّ تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُبِينٍ ﴿١﴾ هُدًى وَبُشْرَى
 لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ
 بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيَّاتٌ لَهُمْ
 أَعْمَالُهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ﴿٤﴾ أُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ
 وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْآخَسُونَ ﴿٥﴾ وَإِنَّكَ لَتُلْقَى الْقُرْآنَ مِنْ
 لَدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ﴿٦﴾ إِذْ قَالَ مُوسَى لِأَهْلِهِ إِنِّي آنَسْتُ نَارًا سَائِغًا
 مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ بَأْتِكُمْ بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٧﴾ فَلَمَّا
 جَاءَهُمْ نُودِي أَنْ بوركَ مَنْ فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَنَ اللَّهُ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ ﴿٨﴾ يَمْوَسَّىٰ إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٩﴾ وَالْقِيَاسُ
 فَلَمَّا رَأَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ يَمْوَسَّى لَا تَخَفْ
 إِنِّي لَا يَخُفُّ لَدُنِّي الْمُرْسَلُونَ ﴿١٠﴾ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلْ حُسْنًا بَعْدَ
 سُوءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَاءَ
 مِنْ غَيْرِ سُوءٍ فِي تِسْعِ آيَاتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ لِئَهُمْ كَانُوا قَوْمًا
 فَاسِقِينَ ﴿١٢﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ آيَاتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿١٣﴾

۳. یُقِیْمُونَ : برپا می‌دارند - یُؤْتُونَ :

می‌دهند - یُوقِنُونَ : یقین دارند

۴. زَيَّاتٌ : آراستیم - يَعْمَهُونَ : سرگردانند

۵. الْآخَسُونَ : زبان‌کارترین‌ها

عَرِثًا لِّتُلْقَى : قطعاً به تو القا می‌شود -

لَدُنْ : نزد

۷. أَهْلِهِ : خانواده‌اش - آنَسْتُ : دیدم

(احساس کردم) - سَائِغًا ... : به

زودی برای شما می‌آورم - شِهَابٍ قَبَسٍ :

شعله‌ای برگرفته از آتش - تَصْطَلُونَ :

گرم شوید

۸. نُودِي : ندا داده شد - أَنْ بوركَ : که

پر خیر و برکت است - سُبْحَنَ : منزّه

است

۹. إِنَّهُ : به راستی حقیقت این است که -

الْعَزِيزُ : همیشه پیروز

۱۰. أَلْقَى : بیفکن - رَأَاهَا : آن را دید -

تَهْتَزُّ : که به سرعت می‌جنبند - كَأَنَّهَا : چنانکه (گویی) آن - جَانٌّ : مار کوچک چابک - وَلَّى مُدْبِرًا : (موسی از ترس)

روی گرداند و پشت کرد - لَمْ يُعَقِّبْ : به عقب برنگشت - لَا تَخَفْ : نترس - لَدُنِّي : نزد من

۱۱. بَدَّلْ حُسْنًا : به نیکی تبدیل کند

۱۲. أَدْخِلْ : وارد کن - جَيْبِكَ : گریبان - تَخْرُجْ : (تا) بیرون آید - بَيْضَاءَ : سفید و درخشان - مِنْ غَيْرِ سُوءٍ :

بی‌آنکه عیب و مرضی داشته باشد - فِي تِسْعِ آيَاتٍ : به همراه نه نشانه (برو) - قَوْمًا فَاسِقِينَ : قومی نافرمان

۱۳. مُبْصِرَةً : روشن‌گرانه

۱۴. **جَحَدُوا بِهَا** : آن (معجزات) را انکار

کردند . **اِسْتَيْقَنَتْهَا** : در حالی که به آنها

یقین پیدا کرده بود . **ظَلَمُوا** : (از روی)

ستم . **عُلُّوا** : (از روی) سرکشی

۱۵. **ءَاتَيْنَا** : دادیم . **الْحَمْدُ** : تمام

ستایش . **فَضَّلْنَا** : ما را برتری داد

۱۶. **وَرِثَ** : ارث برد . **عِلْمُنَا** : آموخته

شده ایم . **مَنْطِقَ** : زبان . **الطَّيْرِ** : پرندگان .

اوتینا : داده شده ایم

۱۷. **حُسْرَى** : جمع آوری شدند . **جُنُودُهُ** :

لشکریانش . **الطَّيْرِ** : رک : ۱۶ . **يُوزَعُونَ** :

(برای رسیدن بقیه سپاه) نگه داشته می شدند

۱۸. **آتوا** : رسیدند . **وَادٍ** : سرزمین .

النَّمْلِ : مورچگان . **لَا يَحِطُّنَّكُمْ** : شما را

پایمال نکنند . **جُنُودُهُم** : رک : ۱۷ . **وَهُم**

لَا يَشْعُرُونَ : در حالی که متوجه نیستند

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانْظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا
وَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلْنَا عَلَى كَثِيرٍ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾
وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عِلْمُنَا مَنْطِقُ الطَّيْرِ
وَءَاتَيْنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَحُشِرَ
لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ
﴿١٧﴾ حَتَّى إِذَا أَتَوْا عَلَى وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ
ادْخُلُوا مَسَكِنَكُمْ لَا يَحْطُمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٨﴾ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي
أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ
صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿١٩﴾
وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدْهَدَ أَمْ كَانَ مِنَ
الْغَائِبِينَ ﴿٢٠﴾ لَأُعَذِّبَنَّهُ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَا أَذْبَحَنَّهُ
أَوْ لِيَأْتِنِي بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٢١﴾ فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ
أَحْطْتُ بِمَا لَمْ تُحِط بِهِ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَبَأٍ يَقِينٍ ﴿٢٢﴾

۱۹. **تَبَسَّمَ ضَاحِكًا** : با لبخند شروع به خندیدن کرد . **أَوْزِعْنِي** : به من توفیق بده . **أَنْعَمْتَ** : ارزانی داشته ای .

وَالِدَيَّ : پدر و مادرم . **تَرْضَاهُ** : (که) از آن خشنود می شوی . **أَدْخِلْنِي** : مرا وارد کن

۲۰. **تَفَقَّدَ** : جستجو کرد . **الطَّيْرَ** : رک : ۱۶ . **مَا لِيَ** : چرا، مرا چه شده؟ . **لَا أَرَى** : نمی بینم

۲۱. **لَأُعَذِّبَنَّهُ** : قطعاً او را مجازات می کنم . **لَا أَذْبَحَنَّهُ** : سرش را می برم . **أَوْ لِيَأْتِنِي بِ...** : مگر اینکه ... برایم بیاورد .

سُلْطَانٍ مُبِينٍ : دلیلی موجه (روشن)

۲۲. **مَكَثَ** : مکث کرد . **غَيْرَ بَعِيدٍ** : (زمانی اندک) نه طولانی . **أَحْطْتُ** : آگاهی یافته ام . **جِئْتُكَ ... بِنَبَأٍ يَقِينٍ** : خبر

موثقی برایت آورده ام . **سَبَإٍ** : سرزمین سبأ

إِنِّي وَجَدْتُ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾ وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَزَيْنُ لَهُمْ الشَّيْطَانُ أَعْمَالُهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٢٤﴾ أَلَا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبَاءَ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿٢٥﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٢٦﴾ قَالَ سَنْظُرُكَ أَصَدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٢٧﴾ إِذْ هَبْ بِكِتَابِي هَذَا فَاَلْقِهِ إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّى عَنْهُمْ فَانْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ إِنِّي أَلْقِي إِلَيْكَ كِتَابَ كَرِيمٍ ﴿٢٩﴾ إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣٠﴾ أَلَّا تَعْلَمُونَ عَلَيَّ وَأَتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّى تَشْهَدُونِ ﴿٣٢﴾ قَالُوا نَحْنُ أُولُو قُوَّةٍ وَأُولُوا بَأْسٍ شَدِيدٍ وَالْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانْظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا أَعِزَّةَ أَهْلِهَا أَذِلَّةً وَكَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٣٤﴾ وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ ﴿٣٥﴾

۲۳. وَجَدْتُ : یافتیم - امْرَأَةً : زنی - تَمْلِكُهُمْ : بر آنان پادشاهی می کند - اُوتِيَتْ : داده شده است - عَرْشٌ : تختی - ۲۴. وَجَدْتُهَا : رک : ۲۳ - زَيْنٌ : آراسته است - السَّبِيلِ : راه (راست) - لَا يَهْتَدُونَ : هدایت نمی یابند - ۲۵. أَلَا يَسْجُدُوا : (برای) اینکه سجده نکنند - يُخْرِجُ : بیرون می آورد - الْخَبَاءَ : (اشیاء) پنهان - تُخْفُونَ : پنهان می کنید - تُعْلِنُونَ : آشکار می کنید - ۲۶. الْعَرْشِ الْعَظِيمِ : تخت بزرگ (پادشاهی جهان) - ۲۷. سَنْظُرُكَ : به زودی می بینیم - صَدَقْتَ : راست گفته ای - الْكَاذِبِينَ : دروغگویان - ۲۸. إِذْ هَبْ بِ... : ... را ببر - كِتَابِي هَذَا : این نامه ام - أَلْقِهِ : آن را بیفکن - تَوَلَّى عَنْهُمْ : از آنان دور (و پنهان) شو - مَاذَا يَرْجِعُونَ : چه واکنشی نشان می دهند - ۲۹. قَالَتْ : (ملکه سبا) گفت - الْمَلَأُ : سران (کشور) - أَلْقِي : فرستاده شده است - كِتَابٌ : رک : ۲۸ - كَرِيمٌ : والا، نیکو

۳۰. إِنَّهُ : به راستی آن (نامه) - وَأَتُونِي : و مضمون آن این است

۳۱. أَلَّا تَعْلَمُونَ : که برتری نجوید - وَأَتُونِي مُسْلِمِينَ : و مطیعانه نزد من بیایید

۳۲. قَالَتْ : رک : ۲۹ - أَفْتُونِي : به من نظر دهید - فی : درباره - قَاطِعَةً أَمْرًا : فیصله دهنده کاری - حَتَّى تَشْهَدُونِ : مگر اینکه شما نزد من حاضر باشید

۳۳. أُولُوا : صاحبان - بَأْسٍ شَدِيدٍ : شجاعت زیاد - الْأَمْرُ إِلَيْكِ : تصمیم نهایی فقط موکول به (نظر) توست - أَنْظُرِي : ببین - تَأْمُرِينَ : دستور می دهی

۳۴. الْمُلُوكَ : پادشاهان - قَرْيَةً : شهری - أَفْسَدُوهَا : آن را خراب کنند - أَعِزَّةَ أَهْلِهَا : بزرگان و شرافت مدارانش - أَذِلَّةً : خوار و ذلیل ها

۳۵. إِنِّي مُرْسِلَةٌ... فَنَاظِرَةٌ : من (گروهی را) می فرستم تا ببینم - بِمَ يَرْجِعُ : با چه چیزی برمی گردند

۳۶. **جَاءَ سُلَيْمَنُ** : (فرستادگان) نزد سلیمان آمدند - **أَتَمِدُونِ** : آیا می خواهید مرا کمک کنید؟ - **مال** : مالی (اندک) - **ءَاتَنِیَہ** : به من داده است - **خیر** : بهتر - **مما** : من + ما - **تَفَرَّحُونَ** : شادمانید

۳۷. **لَنَأْتِيَنَّهُم** : حتماً به سراغشان می آییم - **بِجُنُودٍ** : با لشکریانی - **لَا قِبَلَ** : هیچ (توان) مقابله ای نیست - **بِہَا** : در برابر آن (لشکر) - **لَنُخْرِجَنَّهُم** : قطعاً آنان را بیرون می کنیم - **أَذَلَّةٌ** : با حال ذلت - **ہُم** **صُغُرُونَ** : در حالی که خوار و اسیرند

۳۸. **الْمَلُؤَا** : سران (کشور) - **أَتِیْکُمْ** : کدام یک از شما - **يَأْتِيَنِی بِ...** : ... را به نزد من می آورد - **عَرْشِہَا** : تختش - **أَن يَأْتُوْنِی مُسْلِمِينَ** : اینکه مطیعانه نزد من بیایند

۳۹. **عَفْرِیْتُ** : فرد زیرک و زبردستی - **أَنَا ءَاتِیْکَ بِہ** : من آن را به نزد تو می آورم - **أَن تَقُومَ** : اینکه برخیزی - **مَقَامِکَ** : جایگاهت

۴۰. **أَنَا ءَاتِیْکَ بِہ** : رک : ۳۹ - **أَن یَرْتَدَّ**

فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَنُ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍ فَمَا ءَاتَنِیَ اللّٰهُ خَیْرًا مِّمَّا ءَاتَکُمْ بَلْ أَنْتُمْ بِہِدَیَّتِکُمْ تَفْرَحُونَ ﴿۳۶﴾ اِرْجِعْ إِلَیْہِم فَلَنَأْتِیَنَّهُم بِجُنُودٍ لَا قِبَلَ لَهُم بِہَا وَلَنُخْرِجَنَّهُم مِّنْہَا أَذَلَّةً وَہُمْ صٰغِرُونَ ﴿۳۷﴾ یٰۤأَیُّهَا الْمَلُؤَا اِتِکُمْ یٰتَنِیْ بِعَرْشِہَا قَبْلِ أَن یَأْتُوْنِیْ مُسْلِمِیْنَ ﴿۳۸﴾ قَالَ عَفْرِیْتُ مِنَ الْجِنِّ أَنَا ءَاتِیْکَ بِہ قَبْلِ أَن تَقُومَ مِنْ مَّقَامِکَ وَإِنِّ عَلَیْہِ لَقَوِیُّ آمِیْنٌ ﴿۳۹﴾ قَالَ الَّذِیْ عِنْدَہُ عِلْمٌ مِّنَ الْکِتٰبِ أَنَا ءَاتِیْکَ بِہ قَبْلِ أَن یَرْتَدَّ إِلَیْکَ طَرْفُکَ فَلَمَّا رَآہُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَہُ قَالَ ہٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّیْ لَیْبَلُوْنِیْ ءَآشِکُرَامَ أَکْفُرُوْا مِّنْ شَکْرِ فَآتَمَّا یَشْکُرُ لِنَفْسِہُ وَمَنْ کَفَرَ فَإِنَّ رَبِّیْ غَفِیْرٌ کَرِیْمٌ ﴿۴۰﴾ قَالَ نَکِّرُوا لَهَا عَرْشِہَا نَنْظُرْ أَتَہْتَدِیْ أَمْ تَکُوْنُ مِنَ الَّذِیْنَ لَا یَہْتَدُوْنَ ﴿۴۱﴾ فَلَمَّا جَآءَتْ قِیْلَ اہْلَکْذَا عَرْشُکَ قَالَتْ کَآتِبُہُ وَهُوَ اَوْتِیْنَا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِہَا وَکُنَّا مُسْلِمِیْنَ ﴿۴۲﴾ وَصَدَّہَا مَا کَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنَّہَا کَانَتْ مِنْ قَوْمٍ کٰفِرِیْنَ ﴿۴۳﴾ قِیْلَ لَهَا ادْخُلِ الصَّرْحَ فَلَمَّا رَآتُہُ حَسِبَتْہُ لُجَّةً وَکَشَفَتْ عَنْ سَاقِیْہَا قَالَتْ اِنَّہُ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِّنْ قَوَارِیرٍ قَالَتْ رَبِّ اِنِّیْ ظَلَمْتُ نَفْسِیْ وَاسْلَمْتُ مَعَ سُلَیْمٰنَ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ﴿۴۴﴾

إِلَیْکَ طَرْفُکَ : اینکه چشمت را بر هم گذاری - **رِءَاہُ** : آن را دید - **مُسْتَقِرًّا** : قرار گرفته - **لَیْبَلُوْنِی** : تا مرا بیازماید - **أَکْفُرُ** : ناسپاسی می کنم - **کَرِیْمٌ** : بزرگوار، والا

۴۱. **نَکِّرُوا** : غیر قابل تشخیص کنید - **عَرْشِہَا** : رک : ۳۸ - **أَہْتَدِی** : آیا (به شناخت آن) راه می یابد

۴۲. **قِیْلَ** : گفته شد - **اَہْلَکْذَا** : آیا اینچنین است - **عَرْشُکَ** : رک : ۳۸ - **کَآتِبُہُ** : گویی این خودش است - **اَوْتِیْنَا الْعِلْمَ** : به ما آگاهی (از قدرت سلیمان) داده شده است - **مُسْلِمِیْنَ** : مطیعان (سلیمان)

۴۳. **صَدَّہَا** : او را (از ایمان) بازداشته بود

۴۴. **قِیْلَ** : رک : ۴۲ - **أَدْخُلِ** : وارد شو - **الصَّرْحَ** : حیاط (قصر) - **رَآتُہُ** : آن را دید - **حَسِبَتْہُ** : آن را پنداشت - **لُجَّةً** : آب فراوانی - **کَشَفَتْ عَنْ سَاقِیْہَا** : دامنش را بالا زد - **مُمرَّدٌ** : صیقل داده شده - **قَوَارِیرَ** : قطعات بلور (شیشه) - **اسْلَمْتُ** : تسلیم شدم

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ
فَإِذَا هُمُ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٥﴾ قَالَ يَلْقَوْمِ لِمَ
تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَعَكَ قَالَ
طَائِرُكُمْ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ ﴿٤٧﴾ وَكَانَ فِي
الْمَدِينَةِ نِسَاءٌ رَهِطٌ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ
﴿٤٨﴾ قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ
لَوْلَیْهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٤٩﴾
وَمَكَرُوا مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٠﴾
فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ أَنَّا دَمَّرْنَاهُمْ
وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥١﴾ فَبَلَكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥٢﴾ وَانجَيْنَا الَّذِينَ
ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾ وَلَوْ طَآ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ
أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٥٤﴾ أَيْنَكُمْ لَتَأْتُونَ
الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿٥٥﴾

۴۵. أَخَاهُمْ : برادرشان - إِذَا : یکباره -

فَرِيقَانِ : دو گروه - يَخْتَصِمُونَ : کشمکش می کردند

۴۶. يَقَوْمِ : ای قوم من - لِمَ : برای چه؟ -

تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ : تقاضای تعجیل در عذاب می کنید - الْحَسَنَةِ : رحمت و

سلامت - لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ : چرا طلب

آمرزش نمی کنید؟ - تُرْحَمُونَ : مورد رحمت قرار گیرید

۴۷. اطَّيَّرْنَا: علت شومی را نسبت داده ایم -

طَائِرُكُمْ : شومی تان - تُفْتَنُونَ : آزمایش می شوید

۴۸. المدینة : شهر - نِسَاءٌ رَهِطٌ : نه

دسته - لَا يُصْلِحُونَ : اصلاح نمی کردند

۴۹. تَقَاسَمُوا : باهم سوگند بخورید -

لَنُبَيِّتَنَّهُ : حتماً شبانه او را بکشیم -

أَهْلَهُ : خانواده اش - لَنَقُولَنَّ : بگوییم -

وَلَیْهِ : خونخواهش - مَا شَهِدْنَا : حاضر نبوده ایم - مَهْلِكَ : قتلگاه

۵۰. وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ : در حالی که متوجه نبودند

۵۱. دَمَّرْنَاهُمْ : آنان را در هم کوبیدیم

۵۲. بُيُوتُهُمْ : خانه هایشان - خَاوِيَةً : فرو ریخته، ویران

۵۳. انجینا : نجات دادیم - کانوا یَتَّقُونَ : تقوا پیشه می کردند

۵۴. تَأْتُونَ : انجام می دهید - الْفَاحِشَةُ : (آن) کار بسیار زشت - وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ : در حالی که (همدیگر) را می بینید

۵۵. تَأْتُونَ : به سراغ ... می روید - الرِّجَالَ : مردان - تَجْهَلُونَ : جهالت می ورزید

۵۶. **أَخْرِجُوا** : بیرون کنید - **ءَال** : خاندان -

قَرَيْتِكُمْ : شهرتان - **أُنَاسٌ** : مردمی -

يَتَطَهَّرُونَ : پاکدامنی می‌ورزند

۵۷. **فَأَنْجَيْنَاهُ** : او را نجات دادیم - **أَهْلَهُ** :

خانواده اش - **إِمْرَأَتَهُ** : همسرش - **قَدَّرْنَاهَا** :

او را قرار دادیم - **الْغَيْرِينَ** : باقی ماندگان (در عذاب)

۵۸. **أَمْطَرْنَا ... مَطَرًا** : بارانی (از سنگ)

فروفرستادیم - **سَاءَ** : چه بد بود -

الْمُنْذِرِينَ : بیم‌دهنده شدگان

۵۹. **الْحَمْدُ** : تمام ستایش - **إِصْطَفَى** :

برگزیده است - **ءَالَهُ** : آيا خدا - **خَيْرٌ** :

بهتر - **أَمَّا يُشْرِكُونَ** : يا چيزهايي كه

شريك (خدا) مي‌دانند

۶۰. **أَمَّن** : آم + مَن - **أَنْبَتْنَا** : روپانديم -

حَدَائِقُ : بوستان‌ها - **ذَاتَ بَهْجَةٍ** :

بهجت‌انگيز - **مَا كَانَ لَكُمْ** : براي شما

﴿فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوا
ءَالَ لُوطٍ مِنْ قَرَيْتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٥٦﴾
فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَاهَا مِنَ الْغَيْرِينَ ﴿٥٧﴾
وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذِرِينَ ﴿٥٨﴾ قُلِ الْحَمْدُ
لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى ؕ ءَالَهُ خَيْرٌ مِمَّا يُشْرِكُونَ
﴿٥٩﴾ أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ
أَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا ؕ ءَالُهُ مَعَ اللَّهِ بِلْ هُمْ قَوْمٌ يَعْدِلُونَ
﴿٦٠﴾ أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ
لَهَا رَوَاسِيًّ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ؕ ءَالُهُ مَعَ اللَّهِ
بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦١﴾ أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ
إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ
ءَالُهُ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ
فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيْحَ بُشْرًا بَيْنَ
يَدَيْ رَحْمَتِهِ ؕ ءَالُهُ مَعَ اللَّهِ تَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

ممکن نیست - **أَنْ تُنْبِتُوا** : که برویاند - **شَجَرَهَا** : درختش - **يَعْدِلُونَ** : (غیر خدا را با او) برابر قرار می‌دهند

۶۱. **أَمَّن** : رک : ۶۰ - **قَرَارًا** : قرارگاهی - **خِلَالَهَا** : (در) شکاف‌هایش - **أَنْهَارًا** : نهرهایی - **رَوَاسِي** : کوه‌هایی - **الْبَحْرَيْنِ** :

دو دریا (ی شور و شیرین) - **حَاجِزًا** : مانعی

۶۲. **أَمَّن** : رک : ۶۰ - **يُجِيبُ** : پاسخ می‌دهد، اجابت می‌کند - **الْمُضْطَرَّ** : درمانده، گرفتار - **دَعَاهُ** : او را بخواند -

يَكْشِفُ : برطرف می‌کند - **السُّوءَ** : گرفتاری - **خُلَفَاءَ** : جانشینان (در) زمین - **قَلِيلًا مَا** : اندکی - **تَذَكَّرُونَ** : متذکر

می‌شوید (پند می‌گیرید)

۶۳. **أَمَّن** : رک : ۶۰ - **الْبَرِّ** : خشکی - **الْبَحْرِ** : دریا - **يُرْسِلُ** : می‌فرستد - **الرِّيْحَ** : بادها - **بُشْرًا** : بشارت‌دهنده - **بَيْنَ يَدَيْ**

رَحْمَتِهِ : پیشاپیش (باران) رحمتش - **تَعَالَى** : برتر است - **عَمَّا** : عَنْ + مَا

۶۴. **أَمَّن** : آم + مَن - **يَبْدُوا** : در ابتدا
 می آفریند - **الْخَلْق** : مخلوقات - **يُعِيدُهُ** :
 آن ها را بر می گرداند - **يَرْزُقُكُمْ** : شما را
 روزی می دهد - **هَاتُوا** : بیاورید
 ۶۵. **مَا يَشْعُرُونَ** : نمی فهمند - **آيَات** : کی،
 چه زمانی؟ - **يُبْعَثُونَ** : برانگیخته می شوند
 ۶۶. **إِذْ رَكَ** : به پایان رسیده است - **فِي** :
 درباره - **هُمْ مِنْهَا عَمُونَ** : آنان از (دیدن)
 آن کور هستند
 ۶۷. **كُنَّا** : شدیم - **تُرَابًا** : خاک - **إِنَّا**
لَمُخْرَجُونَ : حتماً ما (از قبر، زنده) بیرون
 آورده می شویم
 ۶۸. **لَقَدْ وَعِدْنَا** : حتماً وعده داده
 شده ایم - **إِن** : نیست - **أَسَاطِيرُ** :
 افسانه های باطل
 ۶۹. **سَيُروا** : گردش کنید
 ۷۰. **لَا تَحْزَن** : اندوهگین نباش - **لَا تَنْكُن** :

(خود را) قرار نده - **صَبِيح** : تنگنا - **مِمَّا** : مِن + ما

۷۱. **مَتَى** : کی؟

۷۲. **عَسَى** : امید است - **أَنْ يَكُونَ رَدِفَ لَكُمْ** : که به شما رسیده باشد - **تَسْتَعْجِلُونَ** : تقاضای تعجیل (در آن را)

می کنید

۷۳. **ذُو** : صاحب، دارا

۷۴. **تُكِنُّ** : پنهان می کند - **صُدُورُهُمْ** : سینه هایشان - **يُعلنون** : آشکار می کنند

۷۵. **غَائِبَةٍ** : (چیز) پنهانی

۷۶. **يَقْصُ** : نقل می کند - **أَكْثَرُ الَّذِي** : بیشتر چیزهایی

۷۸. يَقْضَى : داوری می کند - الْعَزِيزُ :

همیشه پیروز

۸۰. لَا تُسْمِعُ : نمی توانی شنوا کنی

(هدایت کنی) - الْمَوْتَى : مردگان

(گمراهان) - لَا تُسْمِعُ الصَّمَمَ : نمی توانی

به گوش کران برسانی - الدُّعَاءُ : صدای

بلند - وَلَوْأَ : روی گرداند - مُدْبِرِينَ : در

حالی که پشت می کند

۸۱. مَا أَنْتَ بِهْدَى : تو هرگز نمی توانی

هدایت کنی - الْعُمَى : کوردلان -

ضَلَّلْتِهِمْ : گمراهی شان - إِنْ تُسْمِعُ : شنوا

نمی کنی (هدایت نمی کنی) - مُسْلِمُونَ :

تسلیم شدگان

۸۲. وَقَعَ : واقع شود، نمایان شود -

الْقَوْلُ : وعده (عذاب) - أَخْرَجْنَا : بیرون

آوریم - دَابَّةٌ : جنبه‌های - تُكَلِّمُهُمْ : با

آنان سخن می گوید - كَانُوا... لَا يَوقِنُونَ :

یقین نداشتند

۸۳. نَحْشُرُ : برانگیخته و جمع می کنیم -

فَوْجًا: گروهی - مِّنْ : مِّنْ + مِّنْ - يُكْذِبُ

وَإِنَّهُ لَهْدَىٰ وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ
بِحُكْمِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى
الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿٧٩﴾ إِنَّكَ لَا تَسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تَسْمِعُ الصَّمَمَ الدُّعَاءَ
إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٨٠﴾ وَمَا أَنْتَ بِهْدَىٰ الْعُمَىٰ عَنِ ضَلَالَتِهِمْ
إِنْ تَسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ وَإِذَا
وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ
النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِّنْ كُلِّ أُمَّةٍ
فَوْجًا مِّمَّنْ يُكْذِبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوا
قَالَ أَكْذَبْتُمْ بِآيَاتِي وَلَمْ تُحِيطُوا بِهَا عِلْمًا أَمَا ذَاكُمْ تُعْمَلُونَ
﴿٨٤﴾ وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنْطِقُونَ ﴿٨٥﴾
أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا آلِيلَ لَيْسَكُنَا فِيهِ وَالنَّهَارُ مُبْصِرًا إِنَّ فِي
ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾ وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ
مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَن شَاءَ اللَّهُ وَكُلُّ أَتَوُهُ
دَٰخِرِينَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ مَرَّ السَّحَابِ
صُنِعَ اللَّهُ لِذِي آتَقَنَ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٨﴾

بِ... : ... را دروغ می‌شمردند - يوزعون: (برای رسیدن بقیه) نگه داشته می‌شود

۸۴. كَذَّبْتُمْ بِ... : رک: ۸۳ - وَلَمْ تُحِيطُوا... عَلِمًا: در حالی که دانشتان احاطه نداشت - أَمَا ذَا: آه + ماذا

۸۵. وَقَعَ: رک: ۸۲ - الْقَوْلُ: رک: ۸۲ - لَا يَنْطِقُونَ: سخن نمی‌گویند

۸۶. أَلَمْ يَرَوْا: آیا ننگریستند؟ - لَيْسَكُنَا: تا آرامش یابند - مُبْصِرًا: روشنی‌بخش

۸۷. يُنْفَخُ: دمیده می‌شود - الصُّور: شیپور (برپایی قیامت) - فَزِعَ: به وحشت افتد - أَتَوُهُ: به نزد او آیند - دَٰخِرِينَ:

خاضعانه

۸۸. تَرَى: می‌بینی - الْجِبَالَ: کوه‌ها - تَحْسَبُهَا: آن را می‌پنداری - جَامِدَةً: ساکن، جامد - تَمُرُّ: در حرکت است - مَرَّ

السَّحَابِ: (مانند) حرکت ابرها - صُنِعَ اللَّهُ: آفرینش خدا (اینگونه است) - آتَقَنَ: استوار آفریده است - خَبِيرٌ: آگاه

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَهُمْ مِنْ فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ ءَامِنُونَ
 ﴿٨٩﴾ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ
 إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَا أَمْرُهُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ
 الْبَلَدَةِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأَمْرُهُ أَنْ أَكُونَ مِنَ
 الْمُسْلِمِينَ ﴿٩١﴾ وَأَنْ أَتْلُوا الْقُرْآنَ فَمَنْ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي
 لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنْذِرِينَ ﴿٩٢﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ
 لِلَّهِ سِيرِكُمْ ءَايَتُهُ فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

سُورَةُ الْقَصَصِ ﴿٨٨﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 طَسَمَ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾ نَتْلُوا عَلَيْكَ
 مِنْ نَبَأِ مُوسَىٰ وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ
 فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيْعًا يَسْتَضِعُّ
 طَائِفَةً مِنْهُمْ يَذَّبِحْ أَبْنَاءَهُمْ وَيَسْتَحْيِ نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ
 مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٤﴾ وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُّوا
 فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُم الْوَارِثِينَ ﴿٥﴾

۸۹. جَاءَ بِ... : ... بیاورد - خَيْرٌ : بهتر - هُمْ

... ءَامِنُونَ : آنان در امانند - فَزَعٍ :

وحشت

۹۰. جَاءَ بِ... : رک: ۸۹ - كُبَّتْ وُجُوهُهُمْ :

به صورت انداخته شوند - تُجْزَوْنَ : کیفر

داده می شود

۹۱. أَمْرُهُ : امر شدهام - الْبَلَدَةِ : شهر -

حَرَّمَهَا : آن را با حرمت نموده است

۹۲. أَنْ أَتْلُوا : که بخوانم - اهْتَدَى :

هدایت یابد - ضَلَّ : گمراه شود -

الْمُنْذِرِينَ : بیم دهندگان

۹۳. الْحَمْدُ : تمام ستایش - سِيرِكُمْ : به

زودی به شما نشان می دهد - تَعْرِفُونَهَا :

آنها را می شناسید

سورة قصص

۳. نَتْلُوا : می خوانیم - نَبَأَ : خبر، داستان

۴. عَلَا : برتری طلبید - أَهْلَهَا : مردم آن

(سرزمین) - شِيْعًا : گروه های - يَسْتَضِعُّ : ضعیف می شمرد - يَذَّبِحْ : بسیار سر می برید - أَبْنَاءَهُمْ : پسرانشان -

يَسْتَحْيِ : زنده می گذاشت

۵. وَنُرِيدُ : در حالی که ما می خواهیم - أَنْ نَمُنَّ : که منت نهیم - اسْتَضَعُّوا : ضعیف شمرد شده اند

عُرِضَ عَنْكَ : قدرت می‌دهیم - **نُزِی** : نشان
 دهیم - **هَامَنَ** : وزیر فرعون - **جُنُودُهُما** :
 لشکریانش - **مِنْهُمْ** : در حالی که از
 مستضعفین بودند - **ماکانوا یحذرون** :
 آنچه (در مورد آن از بنی اسرائیل) بیم
 داشتند

۷. اَوْحَيْنَا : وحی کردیم - **أُمّ** : مادر - **آن**
أَرْضِیْعِهِ : که او را شیر ده - **خِفَتِ** :
 ترسیدی - **أَلْقِیْهِ** : او را بیفکن - **الْیَمِّ** :
 دریا - **لَا تَخَافِی** : نترس - **لَا تَحْزَنْ** :
 اندوهگین نباش - **إِنَّا رَادُّوهُ** : حتماً ما او
 را بازمی‌گردانیم - **جَاعِلُوهُ** : او را قرار
 می‌دهیم

۸. اِلْتَقَطُوهُ : او را گرفتند، پیدا کردند -
مَالُ فِرْعَوْنَ : فرعونیان - **لِیَكُونَ** : تا (در
 عاقبت) بشود - **عَدُوًّا** : دشمن - **حَزَنًا** :
 (مایه) اندوه - **هَامَنَ** : رک : ۶ - **جُنُودُهُما** :
 رک : ۶ - **کَانُوا خَاطِئِینَ** : خطاکار بودند

۹. اِمْرَأَتُ : همسر - **قُرْتُ عَیْنٍ** : روشنی
 چشم (و مایه خوشحالی است) - **عَسَى** :
 شاید، بسا - **نَتَّخِذْهُمُ وَلَدًا** : او را به

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِي فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا
 مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ ﴿٦﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ
 أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِ
 وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧﴾
 فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا إِنَّ
 فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا خَاطِئِينَ ﴿٨﴾
 وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرْتُ عَيْنٍ لِّي وَلَكَ لَا تَقْسِلُوهُ
 عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾
 وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَرِغًا إِنْ كَادَتْ لَتُبْدِيَ بِهِ
 لَوْلَا أَنْ رَبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَتْ
 لِأُخْتِهِ قُصِّیْهِ فَبَصَّرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ
 ﴿١١﴾ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ
 عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَصِرُحُونَ ﴿١٢﴾
 فَرَدَدْنَاهُ إِلَيْهِ أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِنَعْلَمَ
 آبَ وَعَدَ اللَّهِ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

بج

فرزندى بگیریم - **وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ** : (این کار را کردند) در حالی که متوجه نبودند

۱۰. أَصْبَحَ : شد - **فُؤَادُ** : قلب - **أُمّ** : رک : ۷ - **فَرِغًا** : خالی - **إِنْ كَادَتْ** : مسلماً نزدیک بود - **لَتُبْدِيَ بِهِ** : یقیناً (سر) او را
 افشا کند - **لَوْلَا أَنْ رَبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا** : اگر دلگرمش نکرده بودیم - **لِتَكُونَ** : تا بشود - **الْمُؤْمِنِينَ** : باورکنندگان
 (وعده خدا)

۱۱. أُخْتِهِ : خواهرش - **قُصِّیْهِ** : او را تعقیب کن - **بَصَّرَتْ بِهِ** : او را دید - **عَنْ جُنُبٍ** : از دور - **وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ** : در
 حالی که آنان متوجه نبودند

۱۲. حَرَّمْنَا : حرام کردیم - **الْمَرَاضِعَ** : همه زنان شیرده - **أَدُلُّكُمْ** : شما را راهنمایی کنم - **أَهْلِ بَيْتٍ** : خانواده‌ای -
يَكْفُلُونَهُ : (که) او را سرپرستی کنند - **نَصِرُحُونَ** : خیرخواهان

۱۳. رَدَدْنَاهُ : او را بازگردانیدیم - **أُمِّهِ** : رک : ۷ - **كَيْ تَقَرَّ** : تا اینکه روشن شود - **عَيْنُهَا** : چشمش - **لَا تَحْزَنَ** : اندوهگین
 نباشد

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ ؕ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي
 الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾ وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينٍ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا
 فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَٰذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهَٰذَا مِنْ عَدُوِّهِ
 فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِنَ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ
 مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ قَالَ هَٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ
 مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ إِنَّهُ
 هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٦﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ
 ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾ فَاصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا
 الَّذِي اسْتَنْصَرَهُ بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ إِنَّكَ لَنَوِيُّ
 مُّبِينٌ ﴿١٨﴾ فَلَمَّا أَنِ ارَادَ أَن يَبْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَّهُمَا قَالَ
 يَمُوسَىٰ أَتُرِيدُ أَن تَقْتُلَنِي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأَمْسِ إِنْ تُرِيدُ إِلَّا
 أَن تَكُونَ جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَن تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٩﴾
 وَجَاءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ قَالَ يَمُوسَىٰ إِنَّ الْمَلَآئِ
 يَأْتِمُرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِلَىٰ لَّكَ مِنَ التَّاصِحِينَ ﴿٢٠﴾
 فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢١﴾

۱۴. بَلَغَ : رسید - أَشُدَّهُ : (به) کمال
 رشدش - استَوَى : استقامت پیدا کرد -
 آتَيْنَاهُ : به او دادیم - حُكْمًا : (قدرت)
 داوری - نَجْزِي : پاداش می دهیم -
 الْمُحْسِنِينَ : نیکوکاران

۱۵. الْمَدِينَةَ : شهر - عَلَى حِينٍ غَفْلَةٍ مِّنْ
 أَهْلِهَا : در هنگامی که مردم آن بی خبر
 (و سرگرم) بودند - وَجَدَ : یافت -
 رَجُلَيْنِ : دو مرد - يَقْتَتِلَانِ : که با هم
 دعوا می کردند - هَٰذَا مِنْ شِيعَتِهِ : این
 یکی، از پیروانش است - عَدُوِّهِ :
 دشمنش - استَغَاثَهُ : با فریاد از او یاری
 خواست - وَكَزَّهُ : به او مشت زد - قَضَىٰ
 عَلَيْهِ : کارش را تمام کرد - مُضِلٌّ :
 گمراه کننده

۱۶. إِغْفِرْ لِي : مرا از عواقب بد این
 درگیری نهدار
 ۱۷. بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ : به خاطر اینکه نعمت

دادی - ظَهِيرًا : پشتیبان

۱۸. أَصْبَحَ : (شب را) صبح کرد - الْمَدِينَةَ : رک : ۱۵ - خَائِفًا : با ترس - يَتَرَقَّبُ : در حالی که منتظر (عواقب کارش)
 بود - فَإِذَا : که ناگهان - اسْتَنْصَرَهُ : از او یاری خواسته بود - بِالْأَمْسِ : دیروز - يَسْتَصْرِخُهُ : او را به فریادرسی
 می طلبید - غَوِيٌّ : گمراه

۱۹. ارَادَ : خواست - أَن يَبْطِشَ : که درگیر شود - عَدُوٌّ : رک : ۱۵ - بِالْأَمْسِ : رک : ۱۸ - إِنْ تُرِيدُ : نمی خواهی -
 جَبَّارًا : گردنکش

۲۰. رَجُلٌ : مردی - أَقْصَا : دورترین (نقطه) - الْمَدِينَةَ : شهر - يَسْعَى : در حالی که می دود - الْمَلَآئِ : سران (قوم) -
 يَأْتِمُرُونَ : با هم مشورت می کنند - بِكَ : در مورد تو - التَّاصِحِينَ : خیرخواهان

۲۱. خَائِفًا : رک : ۱۸ - يَتَرَقَّبُ : رک : ۱۸ - نَجِّنِي : مرا نجات بده

۲۲. **تَوَجَّهَ** : روی کرد - **تِلْقَاءَ** : به سوی - **عَسَى** : امید است - **سَوَاءَ السَّبِيلِ** : راه راست

۲۳. **وَجَدَ** : یافت - **يَسْقُونَ** : که (گوسفندان را) آب می دادند - **مِنْ دُونِهِمْ** : جدا از آنان - **امْرَأَتَيْنِ** : دو زن - **تَذَوْدَانِ** : که (گوسفندان را) باز می داشتند - **مَا خَطْبُكُمَا** : کار شما چیست؟ - **حَتَّى يُصْدِرَ** : تا اینکه بروند - **الرِّعَاءَ** : چوپانان - **أَبُونَا** : پدرمان - **شَيْخٌ كَبِيرٌ** : پیرمردی سالخورده

۲۴. **سَقَى** : رک : ۲۳ - **تَوَلَّى** : بازگشت - **الظِّلَّ** : سایه

۲۵. **إِحْدَهُمَا** : یکی از آن دو (دختر) - **نَمَشَى** : در حالی که راه می رفت - **عَلَى اسْتِحْيَاءٍ** : با نهایت حیا - **أَبَى** : پدرم - **يَدْعُوكَ** : تو را فرامی خواند - **لِيَجْزِيَكَ** : تا به تو پاداش دهد - **أَجْرًا سَقَيْتَ** : مزد

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدِينٍ قَالَ عَسَى رَبِّي أَنْ يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿٢٢﴾ وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدِينٍ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةٌ مِنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمْ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا تَسْقَى حَتَّى يُصْدِرَ الرِّعَاءَ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾ فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لَمَّا أَنزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٤﴾ فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَبَاطَتْ اسْتَأْجِرُهُ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ عَلَى أَنْ تَأْجُرَنِي ثَمَنِي حِجَجٍ فَإِنْ أَتَمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ وَمَا أُرِيدُ أَنْ أَسُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٧﴾ قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَيَّ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٨﴾

آباددنت - **قَصَّ** : نقل کرد - **الْقَصَصَ** : سرگذشت (خودش) - **لَا تَخَفْ** : نترس - **نَجَوْتَ** : نجات پیدا کردی

۲۶. **إِحْدَهُمَا** : رک : ۲۵ - **يَبَاطَتْ** : ای پدرم! - **اسْتَأْجِرُهُ** : او را استخدام کن - **خَيْرَ** : بهترین

۲۷. **أُرِيدُ** : می خواهم - **أَنْ أُنكِحَكَ** : که به همسری تو درآورم - **إِحْدَى ابْنَتَيَّ هَاتَيْنِ** : یکی از این دو دخترم - **عَلَى أَنْ تَأْجُرَنِي** : به شرط اینکه برای من کار کنی - **ثَمَنِي حِجَجٍ** : هشت سال - **إِنْ أَتَمَمْتَ عَشْرًا** : اگر (این سال ها را تا) ده سال کامل کردی - **مِنْ عِنْدِكَ** : (اختیارش) با خودت است - **مَا أُرِيدُ** : نمی خواهم - **أَنْ أَسُقَّ عَلَيْكَ** : که تو را به مشقت اندازم - **سَتَجِدُنِي** : مرا می یابی

۲۸. **أَيَّمَا الْأَجَلَيْنِ** : هر کدام از این دو مدت (را) - **قَضَيْتُ** : به انجام رساندم - **لَا عُدْوَانَ** : هیچ تعدی و تحمیلی نیست - **وَكِيلٌ** : ضامن (شاهد)

۲۹. قَضَى : به انجام رساند - سَارَ... : ... را برد - أَهْلِهِ : خانواده اش - عَافَسَ : دید (احساس کرد) - جَانِبِ الطَّوْرِ : سمت کوه (طور) - اَمْكُثُوا : اندکی مکث کنید - اَتَيْكُمْ ... : برای شما ... بیاورم - جَذْوَةٌ : شعله ای - تَصْطَلُونَ : گرم شوید ۳۰. اَتْنَهَا : نزد آن آمد - نَوْدَى : ندا داده شد - شَاطِئِ الْوَادِ الْاَيْمَنِ : جانب راست آن سرزمین - الْبُقْعَةِ الْمُبْرَكَةِ : آن جایگاه پربرکت - الشَّجَرَةِ : آن درخت ۳۱. اَنْ اَلَى : اینکه بیفکن - رَءَاهَا : آن را دید - تَهْتَرُ : که به سرعت می جنبد - كَانَهَا : چنانکه (گویی) آن - جَانٌّ : مار کوچک چابک - وَلَّى مُدْبِرًا : (موسی از ترس) روی گرداند و پشت کرد - لَمْ يُعَقِّبْ : به عقب برنگشت - اَقْبَلَ : برگردد - لَا تَخَفْ : نترس - الْاَمْنَيْنِ : امان داده شدگان

۳۲. اَسْلُكْ : ببر - جَبِيكَ : گریبان - تَخْرُجْ : (تا) بیرون آید - بَيْضَاءَ : سفید و درخشان - مِنْ غَيْرِ سَوْءٍ : بی آنکه عیب و مرضی داشته باشد - اَضْمُمْ : بگذار،ضمیمه کن - جَنَاحَكَ : دست - مِنْ الرَّهْبِ : (برای رهایی) از ترس - ذَانِكَ : این دو - مَلَابِهِ : سرانش - قَوْمًا فٰسِقَيْنِ : قومی نافرمان ۳۳. اَخَافُ : می ترسم - اَنْ يَقْتُلُونَ : که مرا بکشند ۳۴. اَخَى : برادر - اَفْصَحُ : (دارای) زبان فصیح تر - اَرْسَلُهُ : او را بفرست - رِدْءًا : (به عنوان) کمک - يُصَدِّقُنِي : که مرا تصدیق کند - اَخَافُ : رک : ۳۳ - اَنْ يُكَذِّبُونِ : که مرا تکذیب کنند ۳۵. سَنَشُدُّ : به زودی تقویت می کنیم - عَضُدَكَ : بازویت - اَخِيكَ : رک : ۳۴ - سُلْطَانًا : تسلطی، حتی - لَا يَصِلُونَ اِلَيْكُمَا : بر شما دست پیدا نکنند - بِاَيَّتِنَا : (وجود) نشانه ها و معجزات ما - اَتَّبَعَكُمَا : از شما دو نفر پیروی کند - الْغُلْيُونَ : پیروزشدگان

۳۶. مُفْتَرًى : ساختگی، بافته شده - ما

سَمِعْنَا... : ... را شنیده‌ام

۳۷. أَعْلَمُ : دانایتر - عَاقِبَةُ الدَّارِ : عاقبت

(نیک هر دو) سرا - لَا يُفْلِحُ : رستگار نمی‌شوند

۳۸. الْمَلَأُ : سران (کشور) - مَا عَلِمْتُ :

نمی‌شناسم - أَوْقَدَ : آتشی بيفروز -

هَامُنُ : نام وزیر هارون - الطَّيْنِ : گِل -

صَرَحًا : بنای مرتفعی - أَطْلَعُ : اطلاع پیدا

کنم - لَا ظَنُّهُ : قطعاً او را می‌پندارم -

الْكُذِبِينَ : دروغگویان

۳۹. اسْتَكْبَرَ : تکبر ورزیدند - جُنُودُهُ :

لشکریانش - ظَنُّوا : رک : ۳۸ -

لَا يُرْجَعُونَ : بازگردانده نمی‌شوند

۴۰. نَبَذْنَاهُمْ : آنان را انداختیم - الیَمِّ :

دریا

۴۱. يَدْعُونَ : فرامی‌خوانند - لَا يُنْصَرُونَ :

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا
سِحْرٌ مُفْتَرًى وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿٣٦﴾
وَقَالَ مُوسَى رَبِّي أَعْلَمُ بِمَن جَاءَ بِالْهُدَىٰ مِنْ عِندِهِ
وَمَن تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٧﴾
وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَأْتِيهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُم مِّنَ اللَّهِ
غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَهَامُنُ عَلَى الطَّيْنِ فَاجْعَلْ لِّي صَرْحًا
لَّعَلِّي أَطَّلِعُ إِلَى اللَّهِ مُوسَى وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ الْكَاذِبِينَ
﴿٣٨﴾ وَاسْتَكْبَرُوا لَهُ وَجُنُودُهُ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ
وَوَظَنُوا أَنَّهُمْ إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ
فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ فَاظْطَرُّوهُ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ
﴿٤٠﴾ وَجَعَلْنَاهُمْ آئِمَّةً يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ
لَا يُنْصَرُونَ ﴿٤١﴾ وَاتَّبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةُ
وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ﴿٤٢﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا
مُوسَى الْكِتَابَ مِن بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَىٰ
بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾

یاری نمی‌شوند

۴۲. اتَّبَعْنَاهُمْ : به دنبال آنان قرار دادیم - الْمُقْبُوحِينَ : زشت‌رویان

۴۳. آتَيْنَا : دادیم - مَا أَهْلَكْنَا : اینکه هلاک کردیم - الْقُرُونَ : مردمان اعصار - الْأُولَى : گذشته - بَصَائِرَ : (به

عنوان) دلایل روشنی - يَتَذَكَّرُونَ : متذکر شوند (پند گیرند)

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَىٰ مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٤٤﴾ وَلَكِنَّا أَنْشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوا عَلَيْهِمْ ءَايَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٤٥﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِنْ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَوْلَا أَنْ تُصِيبَهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايَاتِكَ وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ مُوسَىٰ أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كِفْرٍ مِنْ قَبْلُ فَاتُوا بِكِتَابٍ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَا أَتَّبِعُهُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾ فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٤٩﴾

۴۴. جَانِبِ الْغَرْبِيِّ : سمت غربی (کوه

طور) - قَضَيْنَا : وحی کردیم ، عهد

کردیم - الشَّاهِدِينَ : حاضران

۴۵. أَنْشَأْنَا : پدید آوردیم - قُرُونًا :

(مردمان) اعصاری - تَطَاوَلَ : طولانی شد -

ثَاوِيًا : مقیم - تَتْلُوا : (که) بخوانی - كُنَّا

مُرْسِلِينَ : فرستنده (پیامبران) بوده ایم

۴۶. جَانِبِ الطُّورِ : سمت کوه (طور) -

نَادَيْنَا : ندا دادیم - لِتُنْذِرَ : تا بیم دهی -

مَّا أَتَتْهُمْ : نیامده است - نَذِيرٍ : بیم دهنده ای -

يَتَذَكَّرُونَ : مذكر شوند (پند گیرند)

۴۷. لَوْلَا أَنْ تُصِيبَهُمْ : اگر نبود اینکه به

آنان برسد - مَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ : آنچه

پیش فرستاده اند - فَيَقُولُوا : پس در

نتیجه بگویند - لَوْلَا أَرْسَلْتَ : چرا

نفرستادی؟ - فَتَتَّبِعَ : که پیروی کنیم

۴۸. لَوْلَا أُوتِيَ : چرا داده نشده است؟ - أَوَلَمْ : و آیا؟ - سِحْرَانِ : (این دو) دو جادو (هستند) - تَظَاهَرَا : یکدیگر را

پشتیبانی کرده اند

۴۹. فَاتُوا بِ... : پس ... بیاورید - أَهْدَىٰ : هدایت کننده تر - أَتَّبِعُهُ : (تا) از آن پیروی کنم

۵۰. إِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ : اگر به (پیشنهاد) تو پاسخ ندادند - يَتَّبِعُونَ : رک : ۴۷ - أَهْوَاءُهُمْ : هوس هایشان - أَضَلُّ :

گمراه تر - مِمَّنِ : من + مَن

۵۱. **وَصَلْنَا** : پیایی و پیوسته رساندیم -

الْقَوْلَ : قرآن - **يَتَذَكَّرُونَ** : متذکر شوند (پند گیرند)

۵۲. **ءَاتَيْنَهُم** : به آنان دادیم

۵۳. **يُتْلَى** : خوانده شود - **كُنَّا... مُسْلِمِينَ** : تسلیم شده بودیم

۵۴. **يُوتَوْنَ** : داده می شوند - **مَرَّتَيْنِ** : دو

بار - **يَدْرَعُونَ** : دفع می کنند - **بِالْحَسَنَةِ** :

با(سخن) نیکو - **السَّيِّئَةِ** : (سخن) بد -

بِمَا : من + ما - **رَزَقْنَاهُمْ** : به آنان روزی

داده ایم - **يُنْفِقُونَ** : (در راه خدا) انفاق می کنند

۵۵. **سَمِعُوا** : بشنوند - **أَعْرَضُوا** :

روی گردانند - **لَا تَبْتَغِي** : (به دوستی)

نمی طلبیم

۵۶. **لَا تَهْدِي** : نمی توانی هدایت کنی -

أَحْبَبْتَ : دوست داری - **أَعْلَمُ** : داناتر -

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ الَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ قَالُوا ءَامَنَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ﴿٥٣﴾ أُولَٰئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَيَدْرَعُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا تَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ ﴿٥٥﴾ إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ وَقَالُوا إِن نَّتَّبِعِ الْهُدَىٰ مَعَكَ نُتَخَطَّفُ مِنْ أَرْضِنَا أَوَلَمْ نُمَكِّنْ لَهُمْ حَرَمًا ءَامِنًا يُحِجُّ إِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِزْقًا مِنْ لَدُنَّا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ بَطَرَتْ مَعِشَتَهَا فَنِلَّكَ مَسْكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَنْ مِنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴿٥٨﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمِّهَا رَسُولًا يَتْلُوا عَلَيْهِمْ ءَايَتِنَا وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ ﴿٥٩﴾

الْمُهْتَدِينَ : هدایت یافتگان

۵۷. **إِن نَّتَّبِعِ** : اگر پیروی کنیم - **نُتَخَطَّفُ** : ربوده می شویم (بیرون می شویم) - **أَوَلَمْ نُمَكِّنْ** : و آیا با قدرت دادن (به

آنها) قرار ندادیم - **ءَامِنًا** : امن - **يُحِجُّ** : سرازیر می شود - **ثَمَرَاتُ** : محصولات - **لَنُتَا** : نزد خودمان

۵۸. **كَمْ... مِنْ قَرْيَةٍ** : چه بسیار شهرهایی - **أَهْلَكْنَا** : (مردم آن را) هلاک کردیم - **بَطَرَتْ** : (که) طغیان کرده بودند،

سرمرست شده بودند - **مَعِشَتَهَا** : (در) زندگی شان - **مَسْكِنُهُمْ** : خانه های (ویران) شان - **لَمْ تُسْكَنْ** : مسکونی نیست

۵۹. **مُهْلِكَ الْقُرَى** : هلاک کننده (مردم) شهرها - **حَتَّىٰ يَبْعَثَ** : تا اینکه برانگیزد - **أُمِّهَا** : مرکزش - **يَتْلُوا** : بخواند -

وَأَهْلُهَا : در حالی که اهل آن شهرها

وَمَا أَوْتِيْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا وَمَا
عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٠﴾ أَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعْدًا
حَسَنًا فَهُوَ لَاقِيهِ كَمَنْ مَتَّعْنَاهُ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٦١﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ
شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٢﴾ قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ
رَبَّنَا هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا أَغْوَيْنَاهُمْ كَمَا غَوَيْنَا تَبَرَّأْنَا إِلَيْكَ
مَا كَانُوا إِيَّانَا يَعْبُدُونَ ﴿٦٣﴾ وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمُ
فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ ﴿٦٤﴾
وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِينَ ﴿٦٥﴾ فَعِمَّتْ
عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٦٦﴾ فَأَمَّا مَنْ تَابَ
وَأَمَّنْ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَىٰ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿٦٧﴾
وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ
سُبْحَنَ اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ
صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ
الْحَمْدُ فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٠﴾

۶۰ مَا أَوْتِيْتُمْ : هر چیزی به شما داده

شده است - مَتَاع : وسیله بهره‌مندی -

خَيْرٌ : بهتر - أَبْقَى : پاینده‌تر

۶۱ فَهُوَ لَاقِيهِ : پس به آن می‌رسد -

مَتَّعْنَاهُ : او را بهره‌مند کرده‌ایم -

الْمُحْضَرِينَ : احضارشدگان

۶۲ يُنَادِيهِمْ : آنان را ندا می‌دهد - كُنْتُمْ

تَزْعُمُونَ : (آنان را شریک من)

می‌پنداشتید

۶۳ حَقَّ : محقق شده است - الْقَوْلُ :

وعده (عذاب) - هَؤُلَاءِ : اینان - آغْوَيْنَا :

گمراهشان کردیم - غَوَيْنَا : (به اختیار

خود) گمراه شدیم - تَبَرَّأْنَا : بیزاری

جستیم - مَا كَانُوا إِيَّانَا يَعْبُدُونَ : آنان ما را

نمی‌پرستیدند

۶۴ قِيلَ : گفته شود - ادْعُوا : بخوانید -

شُرَكَاءَكُمْ : شریکان (خدا در نظر)

خودتان - دَعَوْهُمْ : آنان را خوانند - لَمْ يَسْتَجِيبُوا : پاسخی به آنان ندهند - رَأَوُا : ببینند - لَوْ : ای کاش - كَانُوا يَهْتَدُونَ :

هدایت یافته بودند

۶۵ يُنَادِيهِمْ : رک : ۶۲ - مَاذَا أَجَبْتُمْ : چه پاسخی دادید؟

۶۶ عِمَّتْ : پوشیده گردد - الْأَنْبَاءُ : اخبار - لَا يَتَسَاءَلُونَ : نمی‌توانند از همدیگر بپرسند

۶۷ تَابَ : توبه کند - عَسَى : شاید، بسا - الْمُفْلِحِينَ : رستگاران

۶۸ يَخْتَارُ : برمی‌گزینند - الْخِيَرَةُ : اختیار - سُبْحَنَ : منزه است - تَعَالَى : برتر است - عَمَّا : عَنْ + ما

۶۹ تُكِنُّ : پنهان می‌کند - صُدُورُهُمْ : سینه‌هایشان - يُعْلِنُونَ : آشکار می‌کنند

۷۰ الْحَمْدُ : تمام ستایش - الْأُولَى : دنیا - الْحُكْمُ : داوری - تُرْجَعُونَ : بازگردانده می‌شوید

۷۱. **أَرَأَيْتُمْ** : به من خبر دهید، نظرتان

چیست؟ - **سَرَمَدًا** : پاینده - **مَنْ إِلَهٌ** : کدام

معبود هست؟ - **يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ** : (که) برای

شما ... بیاورد - **ضِيَاءٍ** : روشنایی - **أَفَلَا**

تَسْمَعُونَ : پس آیا نمی شنوید؟

۷۲. **أَرَأَيْتُمْ** : رک : ۷۱ - **سَرَمَدًا** : رک : ۷۱ -

مَنْ إِلَهٌ : رک : ۷۱ - **يَأْتِيكُمْ بِ...** : رک :

۷۱ - **تَسْكُنُونَ** : (که) آرامش یابید - **أَفَلَا**

تُبْصِرُونَ : پس آیا نمی بینید؟

۷۳. **لِتَسْكُنُوا** : تا آرامش یابید - **لِتَبْتَغُوا** :

تا بجوید

۷۴. **يُنَادِيهِمْ** : آنان را ندا می دهد - **كُنْتُمْ**

تَرْعُمُونَ : (آنان را شریک من)

می پنداشتید

۷۵. **تَرْعَنَا** : بیرون می آوریم - **شَهِيدًا** :

گواهی - **هَاتُوا** : بیاورید - **ضَلَّ** : ناپدید

شود - **كَانُوا يَفْقَرُونَ** : به دروغ نسبت

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ
الْقِيَمَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ أَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٧١﴾
قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَى يَوْمِ
الْقِيَمَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ
أَفَلَا تَبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَ مِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَ لَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
﴿٧٣﴾ وَ يَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ
تَرْعُمُونَ ﴿٧٤﴾ وَ نَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا
بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَ ضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا
يَفْقَرُونَ ﴿٧٥﴾ إِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى
عَلَيْهِمْ وَ أَتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءَ بِالْعُصْبَةِ
أُولَى الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾ وَ ابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَ لَا تَنْسَ
نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَ أَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ
وَ لَا تَبْغِ الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

(خدایی) می دادند

۷۶. **بَغَى** : ستم و سرکشی کرد - **أَتَيْنَاهُ** : به او داده بودیم - **الْكُنُوزِ** : گنجها - **ما** : چیزهایی - **مَفَاتِحُهُ** : کلیدهایش -

لَتَنُوءَ : قطعاً سنگینی می کرد - **الْعُصْبَةِ أُولَى الْقُوَّةِ** : گروهی نیرومند - **لَا تَفْرَحْ** : سرمست نباش - **الْفَرِحِينَ** :

سرمستان

۷۷. **ابْتَغِ** : طلب کن - **آتَاكَ** : به تو داده است - **الدَّارَ الْآخِرَةَ** : سرای آخرت - **لَا تَنْسَ** : فراموش نکن

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيْتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ۚ أَوَلَمْ يَعْلَم أَنَّ اللَّهَ
 قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً
 وَآكَثَرُ جَمْعًا وَلَا يُسْئَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾
 فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ
 الدُّنْيَا يَلِيتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ
 ﴿٧٩﴾ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ
 ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلْقَاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٨٠﴾ فَخَسَفْنَا
 بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ
 دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنتَصِرِينَ ﴿٨١﴾ وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا
 مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيَكَاثُرُ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ
 يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْلَا أَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا
 وَيَكَاثُرُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٢﴾ تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا
 لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فُسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ
 ﴿٨٣﴾ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ
 فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾

۷۸. اوتیتُهُ : آن به من داده شده است -

عَلَىٰ : بر اساس - اَوَلَمْ يَعْلَم : و آیا
 نمی دانست؟ - قَدْ أَهْلَكَ : هلاک کرده
 است - مِنَ الْقُرُونِ : از بین مردمان
 اعصار - أَشَدُّ ... قُوَّةً : نیرومندتر - آكَثَرُ
 جَمْعًا : مال اندوزتر، پرجمعیت تر - لَا يُسْئَلُ :

پرسیده نمی شود - ذُنُوبِهِم : گناهانشان

۷۹. فِي زِينَتِهِ : در (میان) تجملاتش -
 يُرِيدُونَ : می طلبیدند - يَلِيتَ : ای کاش -
 اوتِيَ : داده شده است - ذُو : دارا، صاحب -
 حَظٍّ : بهره ای

۸۰. اوتوا : داده شده اند - وَيَلَكُمْ : وای
 بر شما - خَيْرٌ : بهتر - لَا يُلْقَاهَا : به آن
 دست نمی یابند

۸۱. خَسَفْنَا بِ... : ... را فرو بردیم -
 دَارِهِ : خانه اش - الْأَرْضَ : (در) زمین -

فِئَةٍ : گروهی - يَنْصُرُونَهُ : (که) او را یاری کنند - الْمُنتَصِرِينَ : یاری کنندگان

۸۲. أَصْبَحَ : (اینگونه) شدند - تَمَنَّوْا : آرزو کردند - مَكَانَهُ : جایگاه او - بِالْأَمْسِ : دیروز - يَقُولُونَ : (که) می گفتند -
 وَيَكَاثُرُ : ای وای! گویی - يَبْسُطُ : گسترش می دهد - يَقْدِرُ : تنگ می کند - لَوْلَا أَنْ مَنْ : اگر نبود اینکه منت نهاده
 است - لَخَسَفَ بِنَا : قطعاً ما را (نیز در زمین) فرو برده بود - وَيَكَاثُرُ : ای وای! گویی حقیقت این است که - لَا يُفْلِحُ :
 رستگار نمی شوند

۸۳. الدَّارُ الْآخِرَةُ : سرای آخرت - لَا يُرِيدُونَ : نمی خواهند - عُلُوًّا : برتری جویی

۸۴. جَاءَ بِ... : ... بیاورد - خَيْرٌ : بهتر - لَا يُجْزَى : کیفر داده نمی شوند

۸۵. **فَرَضَ** : واجب کرد . **رَأَدَكَ** :

برگردانده تو . **مَعَادٍ** : محل بازگشت

(شهر مکه) . **أَعْلَمُ** : داناتر . **جَاءَ بِ... :** ...

را آورده است . **ضَلَّيْ** : گمراهی

۸۶. **مَا كُنْتَ تَرْجُوا** : تو امید نداشتی . **أَنْ**

يُلْقَى : که القا شود . **لَا تَكُونَنَّ** : هرگز

مباش . **ظَهِيرًا** : پشتیبان

۸۷. **لَا يَصُدُّكَ** : هرگز تو را باز ندارد .

أَدْعُ : (مردم را) فراخوان . **لَا تَكُونَنَّ** :

رک : ۸۶

۸۸. **لَا تَدْعُ** : نخوان، نپرست . **مَعَ اللَّهِ** : با

وجود خدا . **آخَرُ** : دیگر . **هَالِكُ** :

نابودشدنی . **وَجْهَهُ** : ذات او . **الْحُكْمُ** :

داوری . **تُرْجَعُونَ** : بازگردانده می شوید

سوره عنکبوت

۲. **أَحْسِبْ** : آیا پنداشته اند؟ . **أَنْ يُتْرَكُوا** :

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَأْدُكَ إِلَى مَعَادٍ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٨٥﴾ وَمَا كُنْتَ تَرْجُوا أَنْ يُلْقَىٰ إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِلْكَافِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أَنْزَلَتْ إِلَيْكَ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

سُورَةُ الْعَنْكَبُوتِ

٦٩

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْم ١ أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا ءَامَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ٢ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ ٣ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ٤ مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنْ أَجَلَ اللَّهُ لَاتٍ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ٥ وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ٦

که رها می شوند . **لَا يُفْتَنُونَ** : مورد آزمایش قرار نمی گیرند

۳. **لَقَدْ فَتَنَّا** : قطعاً آزمودیم . **فَلَيَعْلَمَنَّ** : پس قطعاً مشخص می گرداند . **صَدَقُوا** : راست گفتند

۴. **أَمْ حَسِبَ** : رک : ۲ . **أَنْ يَسْبِقُونَا** : که می توانند از دست ما در بروند . **سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ** : چه بد داوری ای

می کنند

۵. **كَانَ يَرْجُوا** : امید داشته باشد . **لَاتٍ** : قطعاً آمدنی . **السَّمِيعُ** : همیشه شنوا

۶. **جَاهَدَ** : نهایت جهد و تلاش را به کار گیرد

۷. لَنُكَفِّرَنَّ: قطعاً می‌پوشانیم. لَنَجْزِيَنَّهُمْ:

قطعاً به آنان پاداش می‌دهیم. - أَحْسَنَ: (به قیاس) بهترین

۸. وَصَّيْنَا: سفارش کردیم. - وَالَّذِيهِ: پدر

و مادرش. - حُسْنًا: (نیکی کند) نیکی

بسیار. - إِنْ جَهْدَاكَ: اگر تو را تحت

فشار قرار دهند. - لَا تُطْعِمُهُمَا: از آنان

اطاعت نکن. - مَرَجِعُكُمْ: بازگشت شما.

أَتَيْتُكُمْ: شما را آگاه می‌کنم

۹. لَنُدْخِلَنَّهُمْ: قطعاً آنان را وارد می‌کنیم.

فی: در زمره

۱۰. اَوْذَى: آزار ببیند. - فِتْنَةً: آزار.

لَئِنْ: اگر. - لَيَقُولُنَّ: حتماً می‌گویند.

أَوْ: و آیا؟. - أَعْلَمَ: دانایتر. - صُدُورِ:

سینه‌ها

۱۱. لَيَعْلَمَنَّ: قطعاً مشخص می‌کند

۱۲. اَتَّبِعُوا: پیروی کنید. - وَلَتَحْمِلَ: (و) +

لَتَحْمِلَ) و باید (بر دوش) بکشیم. - خَطَايَكُمْ: گناهانتان. - مَا هُمْ بِحَامِلِينَ: آنان هرگز (بر دوش) نمی‌کشند

۱۳. لَيَحْمِلُنَّ: قطعاً (بر دوش) می‌کشند. - أَثْقَالَهُمْ: بار سنگین گناهانشان. - لَيُسْأَلُنَّ: قطعاً بازخواست می‌شوند.

عَمَّا: عَنْ + ما. - يَفْتَرُونَ: دروغ می‌بستند

۱۴. لَبِثَ: اقامت کرد. - أَلْفَ سَنَةٍ: هزار سال. - إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا: پنجاه سال کمتر. - أَخَذَهُمْ: آنان را فراگرفت

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَىٰ مَرْجِعُكُمْ فَاَنْتَبِهُمَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ ﴿٩﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةً لِلنَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوْ لَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾ وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ ﴿١١﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلَ خَطَايَكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِّن خَطَايِهِمْ مِنْ شَيْءٍ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ ﴿١٢﴾ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَّعَ أَثْقَالِهِمْ وَلَيُسْأَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿١٣﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٤﴾

۱۵. **أَنْجَيْنَهُ** : او را نجات دادیم - **أَصْحَابِ**

السَّفِينَةِ : اهل کشتی

۱۶. **اتَّقَوْهُ** : تقوای او را پیشه کنید -

خَيْرٌ : بهتر

۱۷. **أَوْثَانًا** : بت‌هایی - **تَخْلُقُونَ إِنْكَارًا** : (در

نامگذاری آنها) دروغ می‌سازید -

لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا : نمی‌توانند به شما

روزی دهند - **ابْتَغُوا** : بجوئید - **تُرْجَعُونَ** :

بازگردانده می‌شوید

۱۸. **إِنْ تُكَذِّبُوا** : اگر تکذیب کنید - **ما** :

نیست - **الْبَلَّغُ** : رساندن پیام

۱۹. **أَوَلَمْ يَرَوْا** : و آیا ننگریستند؟ - **يُبدِئُ** :

در ابتدا می‌آفریند - **الْخَلْقَ** : مخلوقات -

يُعِيدُهُمْ : آن‌ها را برمی‌گرداند - **يَسِيرُ** :

آسان

۲۰. **سَيَرُوا** : گردش کنید - **بَدَأَ** : رک : ۱۹ -

الْخَلْقَ : رک : ۱۹ - **يُنشِئُ** : پدید می‌آورد -

النَّشْأَةَ : زندگی، جهان - **الْآخِرَةَ** : دیگر -

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ
 ﴿١٥﴾ وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَلِكُمْ
 خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾ إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ
 دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا إِنَّ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ
 دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ
 وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَإِنْ تُكَذِّبُوا
 فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلْغُ
 الْمُبِينُ ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ
 ثُمَّ يُعِيدُهُ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١٩﴾ قُلْ سِيرُوا فِي
 الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ النَّشْأَةَ
 الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ
 وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ
 فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ
 وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢٢﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ
 أُولَئِكَ يَكُونُ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٣﴾

قَدِيرٌ : توانا

۲۱. **يُعَذِّبُ** : عذاب می‌کند - **يَرْحَمُ** : مورد رحمت قرار می‌دهد - **تُقْلَبُونَ** : بازگردانده می‌شوید

۲۲. **مَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ** : شما نمی‌توانید (خدا را) عاجز کنید - **وَلِيِّ** : سرپرست، دوست - **نَصِيرٍ** : یاور

۲۳. **يَكُونُ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ** : مأیوس شدند

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ
فَنَجَّاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
﴿٢٤﴾ وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَّوَدَّةَ
بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم
بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا وَمَأْوَىٰكُمُ النَّارُ
وَمَا لَكُم مِّن نَّصِيرٍ ﴿٢٥﴾ ﴿٢٦﴾ فَثَامَنَ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ إِنِّي
مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ وَوَهَبْنَا
لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ
وَالْكِتَابَ وَءَاتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ
لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٨﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُم
لَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ
الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾ أَتِيْنَكُم لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّبِيلَ
وَتَأْتُونَ فِي نَادِيَكُمُ الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ
إِلَّا أَنْ قَالُوا ائْتِنَا بِعَذَابِ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ
﴿٣٠﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ﴿٣١﴾

۲۴. اقْتُلُوهُ : او را بکشید - حَرِّقُوهُ : او را

بسوزانید - أَنْجَاهُ : او را نجات داد

۲۵. اتَّخَذْتُمْ : (به پرستش) گرفتید -

أَوْثَانًا : بت‌های - مَوَدَّةَ : (برای) دوستی -

مَأْوَىٰكُمْ : جایگاهتان - ما ... مِنْ

نَصِيرٍ : (هیچ) یاورى نیست

۲۶. ثَامَنَ لَهُ : او را تصدیق کرد -

الْعَزِيزُ : همیشه پیروز

۲۷. وَوَهَبْنَا : به او عطا کردیم - ذُرِّيَّتِهِ :

فرزندانش، نسلش - ءَاتَيْنَاهُ : به او دادیم

۲۸. لَتَأْتُونَ : قطعاً انجام می‌دهید -

الْفَاحِشَةَ : کار بسیار زشت - مَا سَبَقَكُم

بِهَا : پیش از شما آن را انجام نداده است

۲۹. لَتَأْتُونَ : به سراغ ... می‌روید -

الرِّجَالَ : مردان - تَقْطَعُونَ : قطع می‌کنید -

تَأْتُونَ : رک : ۲۸ - اِئْتِنَا ... : ... را برای

ما بیاور

۳۰. انصُرْنِي : مرا یاری کن

۳۱. جَاءَتْ ... بِ... : ... را آوردند - الْبُشْرَى :

(آن) بشارت - اِنَّا مُهْلِكُوْا : قطعاً ما

هلاک می کنیم - الْقَرْيَةِ : شهر

۳۲. اَعْلَمُ : دانایتر - لَنْ نَجِيَّيَنَّهُ : قطعاً او را

نجات می دهیم - اَهْلَهُ : خانواده اش -

اِمْرَاتِهِ : همسرش - کانت : می باشد -

الْغَيْرِینَ : باقی ماندگان (در میان اهل

عذاب)

۳۳. لَمَّا اَن جَاءَتْ : همین که آمدند - سِئَاءَ :

ناراحت شد - ییم : به جهت (تصور

بی شرمی قومش به) آنان - ضَاقَ ییم

ذَرْعًا : در تنگنا قرار گرفت، عاجز شد -

لَا تَخَفْ : نترس - لَا تَحْزَنْ : اندوهگین

نباش - اِنَّا مُنْجُوْكَ : قطعاً ما تو را نجات

می دهیم - اَهْلَکَ : رک : ۳۲ - اِمْرَاتَکَ :

رک : ۳۲ - کانت : رک : ۳۲ - الْغَيْرِینَ :

رک : ۳۲

۳۴. اِنَّا مُنْزِلُوْنَ : حتماً ما نازل می کنیم -

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا اِبْرٰهِيْمَ بِالْبُشْرِیْ قَالُوْا اِنَّا مُهْلِكُوْا
اَهْلَ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ اِنَّ اَهْلَهَا كَانُوْا ظٰلِمِيْنَ ﴿٣١﴾ قَالَ
اِنَّ فِيْهَا لَوْطًا قَالُوْا نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَنْ فِيْهَا لَنْ نَجِيَّيَنَّهُ
وَ اَهْلَهُ اِلَّا اِمْرَاتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغٰیِبِيْنَ ﴿٣٢﴾ وَلَمَّا
اَن جَاءَتْ رُسُلُنَا لَوْطًا سِیْءَ بِهِمْ وَ ضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا
وَقَالُوْا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ اِنَّا مُنْجُوْكَ وَ اَهْلَکَ
اِلَّا اِمْرَاتَکَ كَانَتْ مِنَ الْغٰیِبِيْنَ ﴿٣٣﴾ اِنَّا مُنْزِلُوْنَ
عَلٰی اَهْلِ هٰذِهِ الْقَرْيَةِ رَجْزًا مِّنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُوْا
یَفْسُقُوْنَ ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ تَرٰکُنَا مِنْهَا آیَةً بَیِّنَةً لِّقَوْمٍ
یَعْقِلُوْنَ ﴿٣٥﴾ وَ اِلٰی مَدَیْنٍ اَخَاهُمْ شُعَیْبًا فَقَالَ یَقُوْمُ
اَعْبُدُوْا اللّٰهَ وَ اَرْجُوا الْیَوْمَ الْاٰخِرَ وَلَا تَعْتَوُوا فِی الْاَرْضِ
مُفْسِدِیْنَ ﴿٣٦﴾ فَكَذَّبُوْهُ فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاصْبَحُوْا
فِی دَارِهِمْ جِثْمِیْنَ ﴿٣٧﴾ وَ عَادًا وَ ثَمُوْدًا وَ قَدْ تَبٰیَّنَ
لَکُمْ مِّنْ مَّسٰکِنِهِمْ وَ زَيَّنَّ لَهُمُ الشَّیْطٰنُ
اَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِیْلِ وَ کَانُوْا مُسْتَبْصِرِیْنَ ﴿٣٨﴾

الْقَرْيَةِ : رک : ۳۱ - رَجْزًا : عذابی - کَانُوْا یَفْسُقُوْنَ : نافرمانی می کردند

۳۵. لَقَدْ تَرٰکُنَا : قطعاً باقی گذاشتیم - بَیِّنَةً : آشکار

۳۶. اَخَاهُمْ : برادرشان - اَرْجُوا : امید (باور) داشته باشید - الْیَوْمَ الْاٰخِرَ : روز قیامت - لَا تَعْتَوُوا : سرکشی نکنید -

مُفْسِدِیْنَ : تبیهکارانه

۳۷. کَذَّبُوْهُ : او را تکذیب کردند - اَخَذَتْهُمُ : آنان را فراگرفت - الرَّجْفَةُ : زلزله شدید (در اثر صاعقه) - اَصْبَحُوْا ...

جِثْمِیْنَ : به زانو درآمده و مردند - دَارِهِمْ : خانه شان، شهرشان

۳۸. قَدْ تَبٰیَّنَ : (سرنوشتشان) روشن شده است - زَيَّنَّ : آراست - صَدَّهُمْ : آنان را بازداشت - کَانُوْا مُسْتَبْصِرِیْنَ : در

حالی که اهل بینش بودند